Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

1998 йил 9 май шанба

Сотувда эркин нархда № 93 (1874)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

ҲАМКОРЛИКНИНГ ЯНГИ ҚИРРАЛАРИ

Хабар қилинганидек, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Россия Федерацияси Президенти Борис Ельциннинг таклифига биноан 5-7 май кунлари давлат ташрифи билан Москвада бўлди.

Ўзбек ва рус халқлари алоқаларининг бошланиши узоқ мозийга бориб тақалади. Тарихий манбаларда XVI асрдаёқ туркистонлик ва русиялик савдогарлар ўртасида савдо-сотиқ кенг ривожлангани қайд этилган. Шундан буён 400 йилдан кўпроқ вақт ўтди. Замонлар, тузумлар ўзгарган бўлса-да, алоқалар тўхтамади.

1991 йили қизил империя салтанати инқирозга юз тутди. Собиқ иттифоқ тасарруфидаги республикалар мустақилликни қўлга киритгач, улар ўртасидаги ўзаро иқтисодий муносабатларда муайян узилишлар рўй берди. Аслида бу табиий жараён эди. Бироқ, Россиядаги айрим кучлар янги суверен давлатларга эскича андозадаги қарашларини давом эттирди.

Тўғри, Россиянинг иқтисодий ва ҳарбий салоҳияти катта. Мамлакат бой хомашё захираларига эга. Лекин ҳеч бир давлат, у қанчалик катта ва қудратли бўлмасин, ўз қобиғига ўралиб яшай олмайди.

Ўзбекистон мустақилликка эришгач, Президентимиз Ислом Каримов раҳбарлигида бозор иқтисодига босқичма-босқич ўтиш, дунёдаги барча давлатлар билан тенг ҳуқуқлилик асосида муносабатлар ўрнатиш йўлини танлади. Мамлакатимиз тарихан қисқа даврда мисли кўрилмаган ютуқларга эришди. Натижада, кечагина бизга менсимай қараган, Ўзбекистон бизсиз қаёққа ҳам бора оларди, дея бепарво юрган айрим сиёсатдонлар адашганликларини, Россия ҳам Ўзбекистон билан ҳамкорлик қилишдан манфаатдор эканлигини англаб етди.

Биргина мисол: истиқлолга эришгач, Ўзбекистон ўзининг пахта ва бошқа маҳсулотларини жаҳон нархларида сотишга ўтди. Шунда Россиянинг шўро замонида сувтекинга хомашё олиб ўрганиб қолган айрим корчалонлари, Ўзбекистон пахтасини бермаса бермасин, бошқа давлатлардан сотиб олаверамиз, қабилидаги гапларни айтди. Аммо бу ҳол узоққа чўзилмади. Тезда ким ютқазгани аён бўлиб қолди. Чунки, ўзбек пахтаси янада юқорироқ нархларда сотилиб, тағин ҳам кўпроқ мамлакатларга экспорт қилина бошланди.

Россияда эса аҳвол ўзгача тус олди. Кўплаб тўқимачилик комбинатларининг тўхтаб қолиши ишсизликнинг янада кўпайишига, енгил саноат ривожланган ҳудудларда барқарорликнинг издан чиқишигача олиб келди. Аён бўлдики, Россия учун Ўзбекистон керак. Шу билан бирга, Ўзбекистон ҳам чегарасининг ярмини денгиз ва океан ўраб турган, катта имкониятларга эга бўлган Россия билан тенг ҳуқуқлиликка асосланган ўзаро фойдали алоқаларни ривожлантиришдан манфаатдор. Демак, нуқтаи назарларни, муносабатларни янада ойдинлаштириб олиш, бунинг учун меёрий-ҳуқуқий асосларни тағин ҳам мустаҳкамлаш зарур. Президент Ислом Каримовнинг Москвага буюрган бу галги ташрифи ана шу жиҳатлари билан жуда аҳамиятли бўлди.

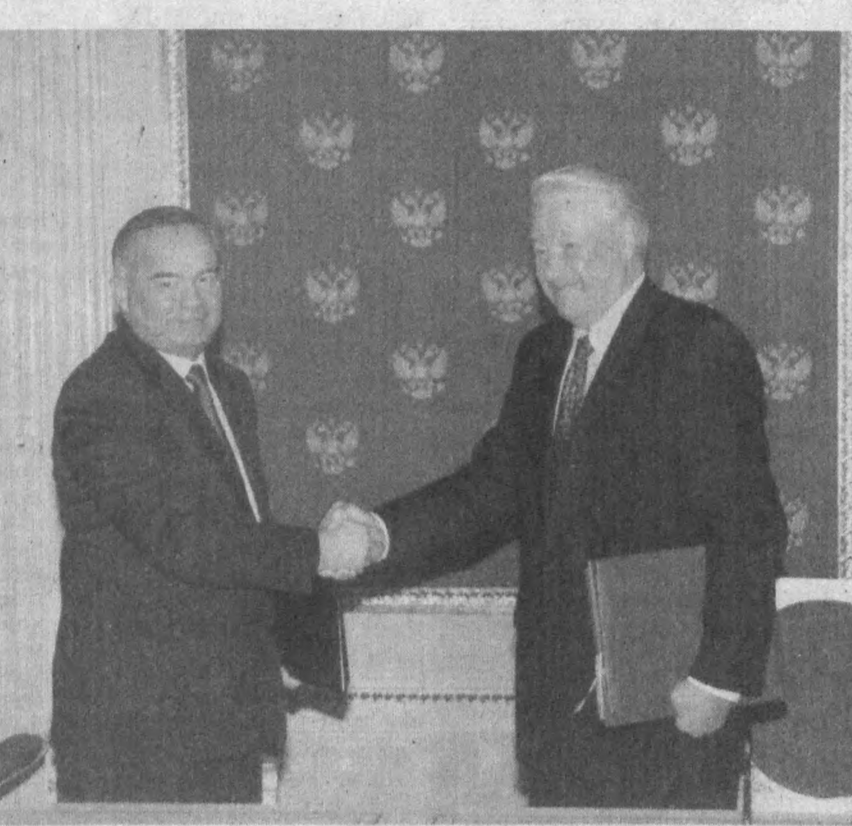

Музокаралар икки Президентнинг яккама-якка суҳбати билан бошланди. Улар мамлакатлараро сиёсий ва иқтисодий муносабатларнинг ҳозирги аҳволи ва уни янада ривожлантириш йўллари, халқаро миқёсдаги, хусусан, Тожикистон ва Афғонистондаги вазият билан боғлиқ масалалар тўғрисида фикрлашдилар.

Ўзбекистон ва Россия расмий делегацияларининг кенгайтирилган таркибдаги музокараларида икки мамлакат ўртасидаги савдо-иқтисодий, сиёсий, маданий алоқаларнинг бугунги аҳволи таҳлил қилинди, ўзаро ҳамкорликни янада ривожлантиришнинг устувор йўналишлари хусусида фикрлар алмашилди. Шуниси аёнки, иқтисодиётнинг муҳим тармоқлари, хусусан савдо-сотиқ борасида Ўзбекистон ва Россиянинг манфаатлари туташадиган жиҳатлар анчагина. Маданият соҳасидаги алоқалар илдизи эса анча узоқ даврларга бориб тақалади. Лекин айни кундаги мавжуд ҳамкорлик алоқаларини мамлакатларимизнинг иқтисодий салоҳияти даражасида, деб бўлмайди. Музокараларда шу ҳақда сўз юритилиб, бундан буён ўзаро ҳамкорликни ривожлантириш масаласига кўпроқ эътибор ва саъй-ҳаракат жалб этиш лозимлиги таъкидланди.

Музокаралардан сўнг ҳужжатларни имзолаш маросими бўлди. Ўзбекистон Президенти ва Россия Президентининг қўшма баёноти, Ўзбекистон Республикаси ва Россия Федерацияси ўртасида биргаликда ИЛ-76МФ ва ИЛ-76ТФ самолётларини ишлаб чиқариш ва уларнинг эксплуатациясини йўлга қўйиш, шунингдек, ИЛ-76, ИЛ-78 самолётлари ва уларнинг модификацияларини эксплуатация қилиш ва модернизациясини таъминлаш ҳақидаги битим имзоланди. Ҳужжатларга Ислом Каримов ва Борис Ельцин имзо чекди. Шунингдек, Ўзбекистон ҳукумати ва Россия ҳукумати ўртасида ахборот-маданият марказларини ташкил этиш ва уларнинг фаолият кўрсатиш шартлари ҳақидаги, Ўзбекистон Республикаси оммавий ахборот воситалари мухбирларининг Россия Федерациясида, Россия оммавий ахборот воситалари мухбирларининг Ўзбекистон Республикасидаги мақоми тўғрисидаги битимлар ҳам имзоланди.

Ислом Каримов ва Борис Ельцин журналистлар билан учрашди. Ислом Каримов Президентларнинг яккама-якка суҳбати ҳақида гапириб, муҳокама этилган барча масалаларда икки томоннинг қарашлари тўла мос келганини таъкидлади. Шунингдек, жанубдан келаётган хавф - ислом фундаментализми, экстремизм каби зарарли оқимларга қарши Ўзбекистон, Россия ва Тожикистон биргаликда курашишга келишиб олганини баён қилди. Чунки бундай экстремистик гуруҳлар нафақат Марказий Осиё республикалари, балки Россиянинг мусулмон динидаги халқлар яшайдиган ўлкаларига ҳам ўз таъсирини ўтказишга уринмоқда. Биз уларга қарши соғлом кучларни бирлаштиришга келишиб олдик. Лекин, айримлар айтаётганидек, у учлар иттифоқи эмас. Мен ҳар қандай кўринишдаги иттифоқларга қаршиман, деди мамлакатимиз раҳбари.

(Давоми 2-бетда).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВА РОССИЯ ФЕДЕРАЦИЯСИ ПРЕЗИДЕНТЛАРИНИНГ ҚЎШМА БАЁНОТИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти И.А.Каримов ва Россия Федерацияси Президенти Б.Н.Ельцин Ўзбекистон ва Россия ўртасидаги муносабатларнинг аҳволини ва ҳамкорликнинг бутун комплексини ривожлантириш истиқболини ҳар томонлама анализ қилиб, шунингдек, долзарб халқаро муаммолар бўйича батафсил фикр алмашиб, қуйидагиларни баён қиладилар:

1. Ўзбекистон ва Россия ўртасидаги муносабатлар анъанавий дўстлик ва ишонч, суверен тенглик ва ўзаро манфаатлилик тамойиллари асосида 1992 йил 30 майдаги Ўзбекистон Республикаси ва Россия Федерацияси ўртасида давлатлараро муносабатлар асослари, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартномага ва 1994 йил 2 мартдаги Ўзбекистон Республикаси ва Россия Федерацияси ўртасида ҳар томонлама ҳамкорликни ривожлантириш ва чуқурлаштириш тўғрисидаги декларацияга мувофиқ ривожланиб бормоқда.

Икки томонлама алоқалар, делегациялар билан алмашишлар, жумладан, юқори сиёсий даражада фаоллашаяпти. Парламентлараро алоқалар жонланди. Иқтисодий ҳамкорлик бўйича ҳукуматлараро комиссия механизми самарали ишлай бошлади. Ўзбекистон—Россия муносабатларининг шартнома-ҳуқуқ негизи мустаҳкамланаяпти.

Ўзбекистон ва Россия раҳбарлари икки мамлакат ўртасидаги кўп қиррали ҳамкорликни стратегик шериклик йўлида янада кенгайтириш заруриятига ва бунинг учун реал имкониятлар борлигига ишончлари комил.

Россия Ўзбекистоннинг Марказий Осиё минтақасидаги муҳим ролини ижобий баҳолайди. Ўзбекистон Россиянинг Марказий Осиёдаги стратегик манфаатларини тан олади ва Россиянинг минтақавий ишлардаги иштироки сиёсий балансни ушлаб туришга, иқтисодий ривожланишга, минтақада хавфсизлик ва барқарорликни мустаҳкамлашга кўмаклашади деб ҳисоблайди. Шу сабабли Ўзбекистон ва Россия ўртасидаги ўзаро ҳаракатни чуқурлаштириш, иккала мамлакатнинг туб манфаатларига жавоб берган ҳолда, халқаро миқёсдаги конструктив омил бўлиб ҳам ҳисобланади.

2. Ўзбекистон ва Россия ўзаро фойдали иқтисодий алоқаларни кенгайтириш ва чуқурлаштиришга биринчи даражали аҳамият берадилар.

Икки мамлакат ҳукуматларига савдо-иқтисодий ва илмий-техникавий алоқаларни кенгайтириш, ёнилғи-энергетика комплекси соҳасидаги ҳамкорлик, ўлка ва хўжалик юритувчи субъектлар ўртасидаги бевосита алоқаларни фаоллаштириш учун қулай шарт-шароитлар яратишни кўзда тутган ҳолда, Ўзбекистон ва Россия ўртасида ўн йиллик муддатга мўлжалланган иқтисодий ҳамкорликни чуқурлаштириш тўғрисида ҳукуматлараро битимни ва шунга мувофиқ ҳаракат дастурини тайёрлаш топширилди.

Ишчи муносабатларини ҳуқуқий тартибга солишни мукаммаллаштириш, ўзаро ҳисоб-китоблар тизимини йўлга қўйиш зарур. Томонлар икки мамлакат ҳукуматларига ва Иқтисодий ҳамкорлик бўйича ҳукуматлараро комиссияга бу жараёнлар учун зарур давлат кўмагини таъминлашни топширадилар.

Ҳамкорликнинг энг истиқболли йўналишларидан бири давлатлараро молия-саноат гуруҳларини (МСГ) тузишдир. "Ильюшин" трансмиллий МСГ тўғрисидаги ва Ил-114 ва Ил-114Т ва Ил-76МФ самолётларини ишлаб чиқариш ва ишлатиш соҳасида ҳамкорлик тўғрисидаги ҳукуматлараро битимларнинг бажарилишини тезлаштириш муҳимдир. Бу самолётларнинг авиаташув трассаларига мунтазам чиқишини юқори технологиялар соҳасидаги шериклик алоқаларининг устувор вазифалари деб ҳисоблаш лозим.

Кўп томонлама ва икки томонлама асосда Ан-70 самолётини ва бошқа янги авлод самолётларини яратиш лойиҳаларининг муҳокамаси муносабати билан ҳам порлоқ истиқболлар очилаяпти.

Авиасозликдаги шерикликнинг ижобий тажрибаси бошқа соҳаларда ҳам махсус молия-саноат гуруҳларини ташкил этиш мақсадларида фаол ишлатилади.

Томонлар машинасозлик ва кимё саноати корхоналари, аграр-саноат комплекслари ўртасидаги ўзаро фойдали иқтисодий алоқаларни мустаҳкамлашдан, қишлоқ хўжалиги маҳсулотини қайта ишлаш бўйича ишлаб чиқаришларни ривожлантиришдан, шунингдек, савдо уйларининг очилишидан ўзаро манфаатдорликларини ифода этадилар.

Космосни тадқиқ этиш ҳам ўзаро қизиқиш уйғотади. Томонлар "Суффа" халқаро радиоастрономик обсерваториясини барпо этиш бўйича биргаликдаги ҳаракатларни фаоллаштирадилар.

Россия нефт ва газни экспортга етказиб бериш транспортировкасининг, жумладан, уларнинг Россия ҳудуди орқали транзитининг кўп вариантлилигини илгари сураётган Ўзбекистон нуқтаи назарини ҳисобга олади ва тегишли хизматларни зарур ҳажмда ва ассортиментда тақдим этишни давом эттиришга тайёрлигини тасдиқлайди.

3. Ўзбекистон — Россия муносабатларида мудофаа хавфсизлиги ва ҳарбий-техникавий ҳамкорлик масалалари муҳим ўрин тутади. Томонлар бу соҳада шериклик алоқаларини икки томонлама битимлар асосида ривожлантириш ниятидалар.

Ўзбекистон — Россия муносабатларини мустаҳкамлашга иккала мамлакат ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларининг ўзаро ҳаракатини чуқурлаштириш кўмаклашади. Наркотик моддаларни ноқонуний тарқатишга, курол-яроғ савдосига қарши курашда, шунингдек, ўзаро қизиқиш уйғотувчи ҳуқуқни муҳофаза қилиш ишларининг бошқа томонлари бўйича ҳамкорликни йўлга солиш керак.

4. Ўзбекистон ва Россия халқлари маънавий ва маданий яқинликнинг бузилмас ришталари, инсон тақдирларининг чирмашиб кетиши билан тарихан боғлиқдирлар. Бу маданият, фан, таълим, ахборот соҳаларидаги ҳамкорликни ривожлантириш, одамлар ва жамоат ташкилотлари ўртасидаги алоқаларни рағбатлаштириш зарурятини белгилайди.

Тегишли идораларга бир мамлакатнинг бошқа мамлакат ҳудудида доимий яшовчи фуқароларининг ҳуқуқий статусини тартибга солиш, шунингдек, бошқа жойга кўчиш жараёни ва бошқа жойга кўчувчи кишилар ҳуқуқларининг ҳимояси масалаларини ўрганиб чиқиш топширилди.

Россия томони Ўзбекистонда консуллик муассасаларини очишдан манфаатдорлигини сақлайди ва Ўзбекистон томонининг бунга жавобан бўлиши мумкин бўлган истакларини ҳисобга олишга тайёрлигини тасдиқлайди.

5. Ўзбекистон ва Россия долзарб халқаро муаммолар бўйича бир-бирига мос ёки яқин нуқтаи назарларга эга ва ҳам икки томонлама асосда, ҳам БМТ, ЕХҲТ ва бошқа халқаро ташкилотлар ва форумлар доирасида конструктив ва мунтазам ташқи сиёсий ўзаро ҳаракатни чуқурлаштириш ниятидалар. Улар ҳам давлатлар ўртасида, ҳам улар ичидаги этник, конфессиялараро ва бошқа кўринишдаги зиддиятларни ҳал этишда минтақавий ташкилотларнинг бир вақтнинг ўзида ўсиб бораётган аҳамияти билан бирга Бирлашган Миллатлар Ташкилоти халқаро тинчлик ва хавфсизликни сақлаб туришда асосий рол ўйнашидан келиб чиқадилар.

Россия Ўзбекистон томонидан илгари сурилган ва Марказий Осиёнинг бошқа давлатлари томонидан қўллаб-қувватланган минтақада ядро қуролидан холи зонани яратиш ташаббусини ижобий баҳолайди ва уни БМТ ҳомийлигида халқаро амалиётга мувофиқ илгари суришга кўмаклашишга тайёрдир. Ўзбекистон ва Россия жаҳоннинг бошқа минтақаларида ҳам ядро ва ялпи қирғин қуролининг бошқа турларидан холи зоналарни яратиш ғоясини қўллаб-қувватлайдилар.

6. Ўзбекистон ва Россия иштирокчиларининг тенг ҳуқуқли шериклиги ва ўзаро фойдали ҳамкорлигининг интеграция қуроли сифатидаги Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигининг мақсад ва принципларига содиқликларини тасдиқлайдилар.

МДҲ давлатлари бошлиқлари кенгашининг шу йил 29 апрелдаги йиғилишида эришилган келишувлар руҳида ҳаракат қилиб, томонлар Ҳамдўстликнинг яратувчанлик потенциалини янада тўлароқ ишлатиш мақсадида унинг самарадорлигини, мустаҳкамлаш ва оширишга ҳаракат қиладилар. (Давоми 2-бетда).

ДЎСТЛИК РИШТАЛАРИ МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА

Вашингтондаги Смитсониан музейлари мажмуасининг Артур М.Саклер галереясида шу йил 23 апрель куни Гвидо Голдманнинг "Икат: Марказий Осиё нафис ипаклари" коллекцияси кўргазмаси иш бошлади.

Унда XIX асрда Ўзбекистонда ишланган, халқимизнинг кўп асрлик нафис санъатини ўзида мужассам этган шойи матолар, адрас чопонлар, Ватанимиз тарихига оид суратлар намойиш этилди.

Кўргазманинг очилиш маросимида АҚШнинг таниқли сиёсат ва маданият арбоблари, Конгресс аъзолари, нуфузли олим ва санъатшунослар, Буюк Британия, Германия, Франция каби бир қанча давлатларнинг дипломатик корпус вакиллари иштирок этди.

АҚШнинг биринчи хоними Ҳиллари Клинтон кўргазманинг очилиши муносабати билан табрик мактуби йўллади. Қуйида эълон қилинаётган мактуб Ҳиллари Клинтоннинг Ўзбекистонга, ўзбек халқига бўлган юксак ҳурмат-эҳтиромидан далолатдир.

* * *

Смитсониан музейлар мажмуасининг Артур М. Саклер галереясида Гвидо Голдманнинг "Икат: Марказий Осиёнинг нафис ипаклари" коллекцияси кўргазмасининг очилиши маросими қатнашчиларига ўз саломимни йўллашдан мамнунман. XIX асрда Ўзбекистонда тўқилган бетакрор ипак адрас чопонлар ва сўзаналарнинг ушбу ажойиб мажмуаси мен ўтган йили ноябрь ойида зиёрат қилиб, гувоҳи бўлган қадимий Марказий Осиёни кўз олдимда яққол гавдалантиради.

Ушбу кўргазмани жамоатчиликка намойиш этиш бошқа маданиятларнинг ҳаётийлиги ва уларни муҳофаза қилиш ҳақидаги билимни кучайтиришда муҳим аҳамият касб қилади. Бу каби кўргазмалар, турли халқлар маданиятининг кўп қирралилигини қўллаб-қувватлаш орқали, нафақат санъат соҳасида, балки бизнинг мамлакатимиз ва бутун жаҳон учун аҳамиятли бўлган сабр-қаноат ва ўз фикрини эркин ифода этиш каби ғояларга хизмат қилади.

Мен Ўзбекистон ва Қўшма Штатлар халқларининг бирбирларини яқиндан билишлари ва ўзаро дўстлик ришталарини мустаҳкамлашга ёрдам берадиган ушбу кўргазма ташкилотчиларига ўз миннатдорлигимни изҳор этаман.

Самимият билан,

Ҳиллари Родэм КЛИНТОН

Оқ Уй,
Вашингтон шаҳри
1998 йил 23 апрель.

АЙЛАНАДИ СОАТ МИЛЛАРИ

9 Май — ғалаба куни

• КЎРГАЗМА

ҲАЁТ — ЖАНГЧИ РАССОМЛАР НИГОҲИДА

Республика Бадиий академиясида фашизм устидан қозонилган ғалабанинг 53 йиллигига бағишланган ва «Ўзбекистоннинг мусаффо осмони остида» деб аталган мавзуда тасвирий санъат соҳасида ижодий фаолият кўрсатаётган уруш ва меҳнат фахрийлари мўйқаламига мансуб асарларнинг кўргазмаси очилди. Мамлакатимизда яшаб ижод қилаётган турли миллатга мансуб фахрий мусаввирлар кўпгина асарларида табиат ва инсонни, тинч-осуда ҳаётни, ватандошларимизнинг бунёдкор меҳнатини ёрқин бўёқларда тараннум этадилар.

Халқимиз «Дард чеккан — табиб» дейди. Кекса санъаткорларнинг асарларини кўздан кечириб, бунга яна бир карра ишонч ҳосил қиламиз. Таъбир жоиз бўлса, уларнинг бир қатор асарлари бағридан урушга қарши нидо янграб турибди. М. Йўлдошевнинг «Батальон командири Ҳабибулло Турсунов портрети», И. Кочетовнинг «Қуролдошлар», М. Тўхтаевнинг «Менинг уйимга тинчлик», И. Тошпўлатовнинг «Чилонзор — уруш йилларида», А. Балконовнинг «Полкдош дўстлар», Г.Ткачевнинг «Карим ака» деб номланган асарлари кўз ўнгингизда ўтган уруш даври ва одамлар тақдирини бетакрор намоён этади...

Кўргазма чоғида бир қанча фахрий ижодкорларга Бадиий академиянинг диплом ва совғалари топширилди.

• ЭҲТИРОМ

БАЛЛИ, КОНИМЕХЛИКЛАР!

Навоий вилоятидаги Конимех туманида 3 миллион сўм миқдорида пул-буюм лотереяси чиқарилибди. Жамоатчи мухбиримиз Парда Жумаевнинг хабар қилишича, Конимехдаги лотереянинг ютуқлари учун ўйин Ватанимиз мустақиллигининг етти йиллиги арафасида ўтказилар экан.

Хўш, бу лотереядан муддао нима, дерсиз. Ҳамма гап ана шунда. Маълум бўлишича, конимехликлар жуда хайрли ишга қўл урибдилар. Яъни, улар ўз лотереяларидан тушадиган маблағлар эвазига туман ҳудудида Қаҳрамонлар хиёбонини барпо этадиган бўлишибди. Хиёбонда эса тумандан чиққан 10 нафар уруш ва меҳнат қаҳрамонларининг бронза бюстлари қўйилар экан...

Шу боис, конимехликлар тадбирининг бундай савобли жиҳатларини эшитган ҳар бир инсон бу лотереяларни бир эмас, балки бир нечталаб бажонидил сотиб олишга аҳд қиладиган бўлса, биз ҳеч ажабланмас эдик, азизлар!

• ТАФСИЛОТ

ИБЛИСНИНГ АРВОҲИ ҲОЗИРЧА ТИРИК

XX асрнинг энг ёвуз, даҳшатли кимсаларидан бири Мартин Борман тўғрисида албатта эшитгансиз. Ҳа, бу — ўша, Адольф Гитлернинг сафдоши, партиядош дўсти, машъум «учинчи рейх»да Гитлердан кейин иккинчи, алоҳида мавқега эга бўлган фашист намояндадир. Немис фашизми мағлубиятга учрагач, Гитлер ва Геббельс ўзларига суиқасд қилди, Геринг қора куни учун енг ичида асраб қўйган заҳарли ампуладан ўлди, фашизмнинг бошқа раҳбарлари Нюренберг трибунали ҳукми билан осиб ўлдирилди. Энди инсоният назари Мартин Борманни излай бошлади. У ўлим жазосидан қочиб, қутулиб қолгандай эди. Дунёда миш-мишлар кўпайди. Уни гоҳ Аргентина ёки Боливияда яшириниб юрибди дейишса, гоҳида пластик жарроҳлик ёрдамида афти-башарасини ўзгартириб, ҳатто Германияга келиб-кетганмиш, деб тахмин қилишарди.

Лекин жаҳон матбуотининг кейинги маълумотларига қараганда, Мартин Борман 1945 йилнинг май кунларида, Берлиннинг ўзидаёқ заҳар ичиб ўлган экан. Тиббиётнинг мўътабар намояндалари М. Борманга таааллуқли скелетлар, қон ва суяк моддалари таркибини генетик таҳлилдан ўтказишиб, бу нарсани тасдиқлашди. Хуллас, инсоният ўзи учун Мартин Борман муаммосини деярли ҳал қилди. Лекин аён бўляптики, Борман орамиздан ҳали тўла кўтарилмаган экан. Яқинда Германиянинг Лейпциг шаҳрида Гитлер ва Борманлардан мерос қолган партиянинг ашаддий аъзоларидан 6 минг киши Борман шиорларини кўтариб, кўчага чиқди. Бу чиқиш қонли тўқнашувларга сабаб бўлди. Демак, Борманнинг арвоҳи ҳозирча тирик.

Кўр ҳассасини бир марта йўқотади, деган нақл бор. Инсоният фашизм балосини бир марта бошидан кечирди. Унинг сабоқлари унутилмаса яхши бўларди. Энди Гитлер ва Борманлар арвоҳи тирик ҳаётда қайтадан бош кўтармаслиги учун бутун ақл-идрок ва куч-қудрат ишга солиниши керак. Шунга умид қиламиз.

Телефонларимиз: 133-15-22, 133-52-55, 133-07-48, 136-37-85

Соат милларини М.САФАРОВ кузатди.

ҲАМКОРЛИКНИНГ ЯНГИ ҚИРРАЛАРИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Борис Ельцин журналистларга Президентлар Ўзбекистон ва Россия ўртасида 10 йиллик муддатга мўлжалланган иқтисодий ҳамкорликни чуқурлаштириш тўғрисидаги ҳукуматлараро битим ва шунга мувофиқ ҳаракат дастурини тузишга келишиб олганини маълум қилди. У жорий йилда Борис Ельциннинг Ўзбекистонга ташрифи чоғида имзоланади.

Шунингдек, иқтисодий ҳамкорлик тўғрисидаги икки томонлама комиссияларнинг мавқеини оширишга ҳам келишиб олинди. Энди бу комиссияларни ҳукумат бошлиқлари бошқаради.

Биз Ўзбекистон Президентининг Россияга давлат ташрифи ниҳоят амалга ошганидан хурсандмиз, деди Борис Ельцин. Бу бизлар учун ҳам, сизлар учун ҳам жуда муҳим ва зарур эди. Ўзбекистон—Россия алоқалари яна ҳам яқин ва мустаҳкам бўлиши керак. Чунки Ўзбекистоннинг Марказий Осиёдаги ўрни, мавқеи, қўшни давлатларга таъсири нечоғли катта эканлигини биз яхши биламиз.

Ислом Каримов кўрсатилган ҳурмат ва эҳтиром учун миннатдорлик билдириб, Ўзбекистон ҳамиша тенг ва ҳар томонлама алоқалар тарафдори эканлигини таъкидлади.

Президентимиз ўша куни Россия Федерацияси ҳукумати раиси С.Кириенко билан учрашди. Икки давлат делегацияларининг музокараларидан сўнг бир неча ҳукуматлараро ҳужжатлар имзоланди.

Россия Иқтисодиёт Академияси мамлакатдаги етакчи илм масканларидан ҳисобланади. У 1907 йилда ташкил этилган. Академия таркибида бир нечта институт, ўнлаб ўқув-машғулот марказлари, лабораториялар, кафедралар мавжуд. Бу ерда юздан ортиқ профессор, 500 дан кўпроқ фан номзоди меҳнат қилади.

Ўтган йили мамлакатимиз раҳбари бу академиянинг фахрий доктори этиб сайланган эди. Ислом Каримов академияга ташриф буюриб, илмий кенгаш аъзолари билан учрашди. Ўзбекистоннинг ўзига хос, ўзига мос тараққиёт йўли, бозор иқтисодига ўтишнинг беш тамойили, кадрлар тайёрлаш бўйича қабул қилинган Миллий дастур ҳақида сўзлади.

Россия иқтисоди, фани ва маданиятида Москва шаҳрининг ўзига хос ўрни бор. Мамлакатимиз Президенти сафарнинг учинчи куни Москва шаҳри мэри Ю.Лужковни қабул қилди. Бир пиёла чой устида бўлиб ўтган суҳбатда Москва шаҳри ва Ўзбекистон ўртасидаги иқтисодий ва маданий ҳамкорликни мустаҳкамлаш ҳақида сўз борди. Ислом Каримов Москва мэри ҳамроҳлигида Манеж майдонидаги "Охотний ряд" савдо мажмуини бориб кўрди. Москванинг 850 йиллиги тантаналари арафасида ишга туширилган бу мажмуа Россия пойтахтининг ер остида жойлашган энг катта савдо маскани ҳисобланади. Умумий майдони 69 минг квадрат метрни ташкил этадиган уч қаватли бинода 26 та ресторан, 100 дан зиёд дўкон, турли хил хизмат кўрсатиш шохобчалари жойлашган.

Ўзбекистон ва Россия ўртасидаги иқтисодий алоқалар сўнгги йилларда изчил ривожланмоқда. Ўтган йилда икки давлат ўртасида маҳсулот айирбошлаш ҳажми 1 миллиард 600 миллион АҚШ долларидан ошиб кетди. Ўзбекистон Россиянинг маъмурий ҳудудлари билан ҳам мустаҳкам алоқа ўрнатиш тарафдори. Яқинда Свердловск вилояти билан савдо-сотиқ соҳасида ҳамкорлик тўғрисида бир нечта ҳужжат имзоланди. Лекин булар катта иқтисодий имкониятларга эга бўлган Россия ва Ўзбекистон учун етарли эмас. Россиялик тадбиркорлар Ўзбекистондек бой бозорни унутиб қўйишаётир. Президент Ислом Каримовнинг "Президент-отел"да Россия ишбилармон доиралари вакиллари билан бўлган учрашувида ана шу фикр алоҳида таъкидланди.

Ўзбекистон раҳбари мамлакатимизнинг иқтисодий салоҳияти, чет эллик ишбилармонлар учун яратилган имкониятлар ҳақида сўзлаб берди. Россиялик ишбилармонларни Ўзбекистон темир йўлларини электрлаштиришда, қоғоз ишлаб чиқариш саноатини ривожлантиришда, Жиззах вилояти ҳудудида халқаро радиоастрономик обсерватория қуришда ва бошқа ўнлаб лойиҳаларни амалга оширишда ҳамкорликка чорлади.

— Ўзбекистонда ҳозир 350 дан ошиқ Ўзбекистон—Россия қўшма корхонаси бор, — деди И.Каримов. — Бу Россиядек катта давлат учун жуда оз. Ваҳоланки, чет эл инвестицияси учун бизда барча зарур шарт-шароитлар яратилган.

Учрашувда сўзга чиққан етакчи ишбилармон Аркадий Волский россиялик ишбилармонлар келажакни ўйлаб иш кўрадиган бўлса, собиқ иттифоқ ҳудудидаги бозорлардан, хусусан Ўзбекистондек бой мамлакат бозоридан ҳам кўпроқ ўрин эгаллашга интилмоғи лозим, деди. Зеро, давом этди у, бозор ҳеч қачон бўшаб қолмайди, уни биров тарк этса, бошқа биров дарров кириб келади. Бу эса Россия иқтисодиётига жиддий зарар келтириши мумкин.

Ўзбекистон самолётсозлик соҳасида нафақат Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигида, балки жаҳонда ҳам ўз ўрнига эга. Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида яратилаётган юк ташувчи ва йўловчи самолётларга талаб катта. Лекин вақт уларни янада такомиллаштиришни, замонавийлаштиришни тақозо этмоқда. Бу соҳада С.Илюшин номидаги авиация мажмуи билан яқин алоқа ўрнатилган. Президент Ислом Каримов Россияга сафари чоғида мазкур авиакорхонада бўлди. 1933 йилда атоқли авиаконструктор С.Илюшин томонидан ташкил этилган бу мажмуада шу кунгача 60 мингдан кўпроқ самолёт ишлаб чиқарилган.

Бош конструктор Г.Новожилов мамлакатимиз раҳбарига корхона цехларида тайёрланаётган самолётларни кўрсатди. Шунингдек, у Ислом Каримовга Илюшин давлатлараро авиация корпорациясини яратиш борасида олиб борилаётган ишлар ҳақида маълумот берди. Бу корпорация таркибига С.Илюшин номидаги авиация мажмуи, Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси ва Воронеж авиация заводини киритиш мўлжалланмоқда.

Шу билан мамлакатимиз раҳбарининг Россияга давлат ташрифи якунланди. У ниҳоятда самарали бўлди.

Шу ўринда яна бир воқеа эсга тушади. Бундан бир ҳафта бурун Москвада бўлиб ўтган Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги мамлакатлари раҳбарлари учрашувида ҳам Президентимизнинг иқтисодий алоқаларни кучайтириш, МДҲни ҳар қандай сиёсий тузилмалардан холи қўйиш ғояси тан олинган эди. Булар бари мамлакатимизнинг ва юртбошимиз Ислом Каримовнинг обрў-эътибори дунё миқёсида ортиб бораётгани, Ўзбекистонда амалга оширилаётган ислоҳотлар самараси бутун жаҳонда кенг эътироф этилаётганининг яққол исботидир.

Россияга сафар чоғида Ислом Каримовга Президентнинг Давлат маслаҳатчилари В.Голишев, У.Исмоилов, Бош вазир ўринбосарлари Б. Ҳамидов, В. Чжен, ташқи ишлар вазири А.Комилов, молия вазири Ж. Сайфиддинов, адлия вазири С.Мирсафоев, Марказий банк бошқаруви раиси Ф. Муллажонов ва бошқа расмий кишилар ҳамроҳлик қилди.

Беккул ЭГАМҚУЛОВ,
ЎзА махсус мухбири.
Тошкент-Москва-Тошкент

СУРАТЛАРДА: расмий ташриф пайти.
Фарҳод ҚУРБОНБОЕВ олган суратлар.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВА РОССИЯ ФЕДЕРАЦИЯСИ ПРЕЗИДЕНТЛАРИНИНГ ҚЎШМА БАЁНОТИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

7.Томонлар Тожикистоннинг ҳуқуқий, демократик, дунёвий давлат қуриш йўли бўйлаб илгари боришига принципиал содиқликларини ифода этдилар. Москвада 1997 йил 27 июнда бу мамлакатда тинчлик ва миллий тотувлик ўрнатиш тўғрисида Умумий битим имзолангандан кейин Тожикистондаги миллий муроса сари силжиш мамнуният билан таъкидланди. Шу билан бирга Ўзбекистон ва Россия Умумий битимнинг кафолат берувчи давлатлари сифатида тожиклараро келишувлар, биринчи навбатда, реинтеграция, қуролсизланиш ва бирлашган тожик мухолифатининг қуролланган ҳарбий қисмларини тарқатиб юбориш масалалари келишилган жадвалдан сезиларли даражада орқада қолиш билан бажарилаётганидан ташвишланаётганларини ифода этдилар.

Тожикистондаги тинчлик жараёнининг иштирокчиларини улар томонидан олинган мажбуриятларни сўзсиз ва аниқ бажаришга чақириб, Ўзбекистон ва Россия Умумий битимни тўла ва ўз вақтида бажариш мақсадида ўзаро ҳаракатни икки томонлама асосда ва халқаро саъй-ҳаракатлар, жумладан, БМТ ва ЕХҲТ доирасида жадаллаштириш зарур, деб ҳисоблайдилар.

8. Томонлар Афғонистондаги хавфли вазиятдан жиддий ташвишларини ифода этдилар. Диний экстремизм ва терроризмнинг тарқалиши, қурол ва наркотиклар контрабандасининг ўсиши, қочоқларнинг кўпайиши хавфини туғдирадиган бу мамлакатдаги кескинликнинг янада ўсиши минтақа давлатларининг миллий манфаатларига ва хавфсизлигига таҳдид қилади.

Афғонистонда БМТ ҳомийлигида ва манфаатдор давлатларнинг фаол кўмагида қарама-қарши томонлар ўртасида конструктив мулоқот ўтказиш, аҳолининг барча этник, конфессионал гуруҳлари ва сиёсий кучларнинг қонуний ҳуқуқ ва манфаатларини ҳисобга олган ҳолда кўп вакиллар иштирокидаги ҳукумат тузиш орқали тинчликка эришилади.

Ўзбекистон ва Россия бир-бирининг ташаббус ва саъй-ҳаракатларини қўллаб-қувватлаб, афғон гуруҳлари томонидан БМТ Бош Ассамблеяси ва Хавфсизлик Кенгашининг тегишли резолюциялари бажарилишига, чўзилиб кетган зиддиятнинг дарҳол тўхтатилишига биргаликда эришишга ҳаракат қиладилар.

9. Президентлар И.А.Каримовнинг Россия Федерациясига анъанавий дўстлик ва ўзаро тушуниш руҳида ўтган давлат ташрифининг мазмуни ва якунларидан қониқиш ҳосил қилганларини билдирдилар. Улар ташрифнинг Ўзбекистон ва Россия ўртасидаги муносабатлардаги алоҳида воқеа сифатидаги муҳим аҳамиятини қайд этдилар.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И.Каримов Россия Федерацияси Президенти Б.Ельцинни Ўзбекистонга расмий ташриф буюришга таклиф қилди. Таклиф миннатдорлик билан қабул қилинди. Ташриф муддатлари қўшимча равишда келишилади.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. КАРИМОВ	**Россия Федерацияси Президенти Б. ЕЛЬЦИН**

Москва, 1998 йил, 6 май

ИСЛОҲОТ ВА МАСЪУЛИЯТ

ЮТУҚЛАР ЎЗИМИЗНИКИ, БИРОҚ...

Мустақилликнинг еттинчи баҳори остона ҳатлади. Истиқлол оғушида яшаётган инсон учун ҳар бир кун, сония масъулият ҳисси билан ўтмоқда. У кеча нимага эришди-ю, бугун нима бўлади, эртага нима қилиш керак, деган хаёллар билан банд. Вақт унинг учун шунчаки тез ўтувчи нарса эмас – олий тушунча – юксак мантиқий мезон.

Биз бу сўзларни бежиз келтирмадик. Ўтаётган етти йил биз учун салоҳиятли бўлди. Бу тарихан жуда қисқа давр. Лекин эришилган ютуқлардан диёнати бутун ҳар бир киши ҳайрат ёқасини ушлайди. Ҳа, ютуқлар бизники, аммо камчиликлар-чи?

Бугунги ислоҳотлар даврида қўлга киритилган ижобий натижалардан фахрланишга ҳақлимиз. Лекин ислоҳотларда юз бераётган эътиборсизликлардан ҳам кўз юммаймиз. Улар ҳам талайгина.

Республикамиз қишлоқ хўжалигининг ўтган йилги натижаларига назар ташласак, деҳқон (фермер) хўжаликлари ва хусусийлаштирилган фермаларда эришилган ютуқлар ва йўл қўйилган камчиликлар яққол кўриниб туради.

Аввало, шуни таъкидлаш керакки, бу соҳада жорий қилинган ислоҳотлар ўз самарасини берди. Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йил 23 февралдаги «Чорвачиликда ислоҳотларни такомиллаштириш ҳамда деҳқон (фермер) хўжаликлари ва хусусийлаштирилган фермалар манфаатини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги ва 1995 йил 24 мартдаги «Чорвачиликда хусусийлаштиришни давом эттириш ва хусусий тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Қарорлари бажарила бориб, республикада шу йилнинг 1 январь ҳолатигача жами 489 та ҳиссадорлик жамияти, 403 хусусий ферма ва чорвачиликка ихтисослашган 8303 та фермер хўжалиги ташкил этилган. Республикада етиштирилаётган жами гўштнинг 98,8, сутнинг 99,6 фоизи хусусий секторга тўғри келмоқда. Мулкчиликка бўлган муносабат ўзгармоқда. Хусусий фермаларда ва тадбиркорлик билан иш юритилаётган илғор фермер хўжаликларида чорвачиликни ривожлантиришда ижобий натижаларга эришилган.

Бундай кўрсаткичларга эришиш қувонарли, албатта. Аммо бундан кўзланган мақсад шумиди, деган савол туғилиши мумкин.

Текширишлар шундан далолат берадики, жойларда юқорида келтирилган ҳукумат қарорлари ва бошқа меъёрий ҳужжатларнинг бажарилишида кўпгина хатоларга йўл қўйилгани маълум бўлди. Кўпгина туманларда хусусийлаштирилган ферма ва фермер хўжаликлари ҳуқуқлари паймол этилганлиги, қолоқ хўжалик раҳбарларининг фермер хўжаликларининг даромад ва фойдаларига кўз олайтираётгани ва ўзаро тузилган шартномаларнинг бажарилмаётганлиги аниқланди.

Бир қатор вилоят ва туман ҳокимликлари жамоа хўжалиги тасарруфидан чиқарилган фермаларнинг кейинги фаолиятига қизиқмаётганлиги, эътиборсиз қараётгани кўзга ташланиб қолмоқда. Озуқа учун ер майдонлари ажратиш, ёнилғи- мойлаш материаллари, техника, асбоб-ускуналар ва механизация воситалари етказиб бериш каби шартнома шартларини бажаришдан ўзларини четга олмоқдалар. Бунинг натижасида вилоят ва туманларда қорамол бош сонлари ва уларнинг маҳсулдорлиги кескин камаймоқда. Республикамизнинг Олтинсой, Зафаробод, Бухоро, Бекобод, Ш. Рашидов, Арнасой, Пахтакор, Китоб ва Қўшкўпир туманларида қора моллар 67-68 фоизгача камайиб кетган. Қумқўрғон туманидаги «Туямўйин», «Қарсакчи», «Буйрачи» ва «Писта» ҳиссадорлик жамиятларида бир йилнинг ўзида 2395 бош қорамолдан 1756 таси ёки 75 фоизи чиқим қилинган.

Гўшт ва сут ишлаб чиқаришда ҳам орқага чекиниш рўй берди. Ўтган йилга нисбатан республиканинг хусусийлаштирилган фермаларида гўшт ишлаб чиқариш (тирик вазнда) 7,5 минг тонна ёки 13 фоизга камайди. Бу кўрсаткич Тошкент, Сирдарё, Наманган ва Самарқанд вилоятларида 47-73 фоизни, сут етиштириш Жиззах, Сирдарё ва Фарғона вилоятларида 39-55 фоизни ташкил этади.

Хўш, бунинг сабаблари нимада?

Маълумки, хусусийлаштирилган фермалар ва фермер хўжаликларини қўллаб-қувватлаш тўғрисида республика ҳукуматининг бир қатор қарорлари қабул қилинган эди. Аммо жойларда бу қарорларнинг ижроси тўлиқ таъминланмаётгани маълум бўлди. Мазкур қарорларга асосан давлат тасарруфидан чиқарилган фермалар ва фермер хўжаликларида ҳар бир шартли молга 0.30-0.45 гектардан ер ажратиш топшириғи пайсалга солиб келинган. Сирдарё, Жиззах, Қашқадарё, Сурхондарё вилоятлари фермер хўжаликларида озуқа етиштириш учун 0,45 ўрнига 0,12-0,32 гектар, Самарқанд, Навоий, Хоразм вилоятларида эса 0,30 ўрнига 0,16-0,23 гектар ер майдони ажратилган. Қонликўл, Нукус, Бувайда, Бекобод, Жомбой, Оқдарё, Ҳазорасп, Хонқа, Янгиариқ ва Зарбдор туманларида эса хусусийлаштирилган фермаларга умуман ер майдони ажратиб берилмаган. Ер майдони ажратиб берилган хусусийлаштирилган фермалар ва фермер хўжаликлари фаолиятига четдан аралашиш ҳоллари юз берган. Сурхондарё (шахсий ёрдамчи ва деҳқон хўжалиги уюшмаси таркибидаги чорвачиликка ихтисослашган 86 та фермер хўжалигига 885 гектар ер майдони ажратилган бўлиб, уларнинг 93 фоизига пахта ва ғалла экинлари экилган), Хоразм вилоятларида ана шундай ҳолатни учратиш мумкин.

Вилоят ва туман ҳоким-ликлари бу соҳага жиддий эътибор билан қарашмаяпти. Ёки улар ишлаб чиқаришни ривожлантириш ва маҳсулдорликни ошириш учун ишлаб чиқарувчига кўмак бериш ва унинг ҳуқуқий фаолиятини таъминлаш кераклигини билишмайдими? Тан олиш керак, ҳануз жойларда ишга эскича ёндашиш, эскича услуб сақланиб қолган. Йўқса, чорвачиликдек муҳим соҳага бундай муносабатда бўлишмас эди. Президентимиз ҳам айнан шу соҳага урғу бериб, шундай деган эди: **«Шунга аминманки, фермер ва деҳқон хўжаликларига, энг аввало, чорвачилик... маҳсулотлари ишлаб чиқарувчиларга том маънода, эркинлик берсак, улар мамлакатни ҳам тўйғазади, ўз маҳсулотини хорижга ҳам сотади».** Хусусийлаштирилган фермалар техникалар билан етарли даражада таъминланмаганликлари оқибатида уларнинг аксариятида пахта ва ғалла ишлаб чиқариш ва давлатга сотиш топшириқлари бажарилмай қолган.

Мулк ўз эгасини топмаганлиги фермер хўжаликларининг тугатилишига, мулкни талон-тарож қилишга олиб келган. Биргина 1997 йилнинг ўзида республика бўйича 1177 та деҳқон (фермер) хўжалиги ўз фаолиятини тўхтатган. Жумладан, Жиззах вилоятида 330 та, Хоразм вилоятида 151 та, Навоий вилоятида эса 130 та фермер хўжалиги тугатилди. Қумқўрғон туманидаги 6 та қорамолчилик фермаси 24 та харидорга тақсимлаб сотилган. Оқибатда харид қилинган 1619 бош қорамолдан бирорта ҳам қолмаган.

Хўш, буни қандай изоҳлаш мумкин?

Президентимиз бу масалага ҳам аниқлик киритиб, шундай деган эди: **«Агар қаердадир қонун талаблари ва меъёрларига риоя қилинмаган ҳолда нафсиёти бизга номақбул бўлган фермер хўжаликлари ташкил этилган бўлса, бунинг учун биринчи навбатда маҳаллий ҳокимият раҳбарлари жавоб бериши керак».**

Айни пайтда фермерларнинг манфаатдорлиги ҳам тўлиқ таъминланмай келинаётир. Аксарият чорва фермерлари ўзлари етиштирган маҳсулотларнинг ҳақини ололгани йўқ. Бунинг оқибатида ишчиларга ойлик маоши тегмаяпти, хўжаликнинг моддий-техника базаси заифлашиб қолмоқда. Жумладан, «Гулистонсут» ҳиссадорлик жамияти 1997 йилда 6,3 минг тонна сут тайёрлашга шартнома тузган. Ҳақиқатда эса 1,8 минг тонна сут қабул қилиб олган. Хусусийлаштирилган фермалар ва деҳқон хўжаликларидан сут маҳсулотлари учун 1,5 миллион сўм қарздор (шундан 1 миллион сўмдан кўпроғи муддати ўтган қарзлардир). «Андижонсут» ҳиссадорлик жамияти 1998 йил январь ҳолатигача хусусийлаштирилган ферма ва деҳқон (фермер) хўжаликларидан 4442 минг сўм қарз бўлиб қолган. «Бухоросут» ҳиссадорлик жамиятида эса бу кўрсаткич 9.5 миллион сўмни (шундан 1.7 миллион сўми муддати ўтган қарзлардир) ташкил этади.

Шахсий ёрдамчи ва деҳқон (фермер) хўжаликлари уюшмаси таркибига кирувчи деҳқон(фермер) хўжаликлари 1996-1997 йилларда топширган пахта, ғалла ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари учун турли корхоналар, ташкилотлар ва хўжаликлардан 608,6 млн. сўм маблағларини ҳанузгача ололмаганлар. Айниқса, Сурхондарё вилоятида дон учун қарзлар миқдори 79,6 млн. сўмни ташкил этган. Бу кўрсатгич пахта учун Жиззах вилоятида деярли 220 млн. сўм, Самарқанд вилоятида 28,3 млн. сўм, Тошкент вилоятида 17,4 млн. сўм ва Бухоро вилоятида 17 млн. сўмданлиги аниқланган.

Хулоса қилиб айт-ганда, иқтисодий ислоҳотлар йўлига ғов бўлаётган совуққонлик ва эътиборсизлик каби иллатлар мутасадди раҳбарлар фаолиятида ҳамон учраб турибди. Хўжалик ва ташкилотлар ўртасида тузилган шартномаларнинг ўз вақтида ишламаслиги ҳам баъзи раҳбарларнинг масъулиятсизлигидан далолатдир. Ваҳоланки, иқтисодий (ҳамма соҳада ҳам) муносабатлар бундай «пойдевор»лар устига қурилмаслиги керак. Акс ҳолда бундан ҳар икки томон ҳам панд еб қолиши, шубҳасиз.

К. ЖЎРАЕВ,
Б. АБДУСАТТОРОВ.

ЧИН ДЎСТ ОҒИР КУНДА БИЛИНАДИ

Тожикистондан ташвишли хабар келди: сўнгги кунлари ёққан кучли ёмғир селга айланиб, Хатлон вилояти ва тоғли Ғарм тумани ҳудудида тўрт ярим мингга яқин турар-жой зарар кўрди, кўплаб оила бошпанасиз қолди. Вилоят ҳокимлиги вакилининг айтишича, мол-мулки, озуқаси, кўрпа-тўшагидан айрилган йигирма мингдан ошиқ киши дала шийпонлари, мактаб ва чодирларда истиқомат қилиб турибди. Уларга биринчи ёрдам кўрсатиш учун ҳам маблағ етишмаяпти.

Чин дўст оғир кунда билинади. Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг топшириғи билан Тожикистоннинг табиий офатдан зарар кўрган ҳудудларига шошилинч инсонпарварлик ёрдами ҳозирланди.

Сурхондарё вилоятидаги Сариосиё темир йўл вокзалида озиқ-овқат, кийим-кечак, чодирлар, ёқилғи, қурилиш ашёлари ортилган тўққиз вагон юк тожикистонлик вакилларга топширилди. Пештоқида Ўзбекистон байроғи ҳилпираб турган поезд Тожикистон томон йўл олди.

Тожикистон ҳукумати қошидаги Фавқулодда вазиятлар қўмитасининг раиси Акмал Бобоевнинг айтишича, табиий офат юз берган ҳудудлардаги йўл ва кўприклар ҳам жиддий зарар кўрган. Зудлик билан чора-тадбир кўрилмаса, санитария-эпидемиологик вазият кескинлашиб кетиши мумкин — олди ёз. Ҳукумат жабр кўрганларга ёрдам бериш учун имкон даражасидаги барча чораларни кўрмоқда. Лекин республиканинг иқтисодий аҳволи ночор бўлгани боис жабрдийдаларга кенг кўламли ёрдам кўрсатишнинг иложи оз. Шунинг учун ҳам оғир вазиятда яна биринчи бўлиб мадад қўлини чўзган Ўзбекистон ҳукумати ва халқи кўрсатган ушбу инсонпарварлик ёрдамининг аҳамияти беқиёсдир, дейди у. Бирордар ўзбек халқидан, унинг доно Президенти Ислом Каримовдан миннатдорлигимизнинг яна бир боиси — биз Ўзбекистондан бундай инсонпарварлик ёрдамини биринчи бор олаётганимиз йўқ. Илгари ҳам мана шу станциядан юк ортилган кўплаб поездлар юртимизга қараб йўл олган. Халқимиз ўз вақтида берилган бундай ёрдамни ҳеч қачон унутмайди.

— Ўтган гал, бошига кулфат тушган Душанбе шаҳри ва Кўлоб вилояти аҳолисига инсонпарварлик ёрдамини жўнатаётганимизда уни қабул қилиб олган ҳамкасбимиз А. Бобоев ҳарбий кийимда, қурол-яроғ билан юрган эди, —дейди Ўзбекистон Фавқулодда вазиятлар вазири Р. Аҳмедов.— Бу сафар уни фуқаро кийимида кўриб хурсанд бўлдим. Демак, неча йиллардан буён биродаркушлик урушининг жабрини тортиб келаётган қўшни диёрда вазият изига туша бошлабди. «Қўшнинг тинч — сен тинч», дейди халқимиз. Бугун тожик биродарларимизга топширганимиз тўққиз вагонлик инсонпарварлик ёрдамини биз бир кунда йиғдик ва Сариосиёга етказиб келдик. Бу ёрдам — неча минг йиллик дўст-биродарлигимизнинг амалий натижаси.

Биз инсонпарварлик юкини топшириш пайтида Тожикистондан келган фуқаролар билан ҳам суҳбатда бўлдик. Уларнинг айтишича, боши кулфатдан чиқиши қийин кечаётган тожиклар диёрига сўнгги йиллари юк ортилган поездлар кўп келган. Аммо уларнинг аксарияти бугун мана бу поездлаги юкларга сира ўхшамасди. Бирида диний мутаассиблиқ, экстремизмни тарғиб қилувчи китоблар бўлса, иккинчисида биродаркушлик урушини рағбатлантиришга хизмат қилувчи қурол-яроғлар бўлган. Ўзбекистондан эса бизга фақат яхшилик, ёрдам ва нажот юки келади, дейишди тожик биродарларимиз.

Мусулмон НАМОЗ,
ЎзА махсус мухбири.

ЯНГИ ГАЗ СТАНЦИЯСИ

Нукус туманининг Шўркўл қишлоғида соатига 10 минг кубометр табиий газни ўрта босимда истеъмолчиларга етказиб берадиган станция ишга туширилди.

Бу газ тақсимловчи иншоот «Газли – Нукус» табиий газ тармоғига уланган бўлиб, Нукус туманидаги кўпчилик хонадонларда қулайлик яратади.

Ҳайитбой АБДУСОДИҚ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Чори Бегимқулов ҳаётини уфқларга туташиб кетган қирадирлару авлоддан-авлодга ўтиб келаётган чўпон таёғисиз тасаввур қила олмайди. Негаки, баҳор келиб кунлар илиши билан ўзи меҳнат қилаётган Шўрчи туманидаги У. Дониёров номли жамоа хўжалиги қўй-қўзиларини адирга бошлаб кетади. У бош чўпон бўлган отарда ўн беш мингдан зиёд қўй-қўзи бор.

Қўй-қўзиларнинг бешикаст ва дуркун ўсишлари бош чўпон Ч. Бегимқулов ва хўжалик бош зоотехниги Б. Ортиқовларнинг доимий диққат эътиборида.

Суратларда: бош чўпон Ч. Бегимқулов ва бош зоотехник Б. Ортиқов қўй-қўзиларни кўздан кечиришмоқда; серфайз яйловлар.

Р. СОДИҚЗОДА олган суратлар.

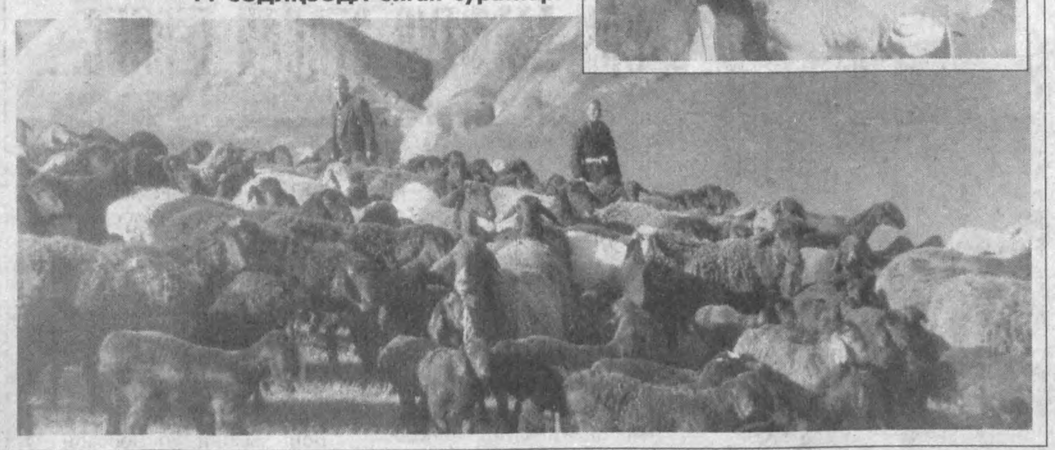

ЎЗИМИЗНИНГ ҚАНДУ ШАКАР...

Бу йил юртимизда саноат деҳқончилигининг яна бир сермаҳсул ва сердаромад тури – қанд лавлаги етиштиришга киришилди. Дастлабки йили биргина Хоразм воҳасида 8 минг, Қорақалпоғистонда эса 4 минг гектар майдонга уруғ қадалади. Ундан олинадиган ҳосил эса Ўзбекистон қанд-шакар саноатининг тўнғич корхонаси – Хоразм шакар заводига хомашё сифатида топширилади. Ўзбекистон – Туркия ҳамкорлигида бунёд этилаётган мазкур корхона қурилиши тугалланиш арафасида. Хоразмлик деҳқонлар дастлабки йили корхонага 250 минг тонна хомашё топширишни мўлжаллашаяпти.

Молдовалик ҳамкорлар уруғлигу 100 дона махсус сеялка билан ёрдамга келдилар.

Деҳқон ва мутахассисларнинг фикрига қараганда, қанд лавлаги – воҳанинг анча инжиқ иқлими, табиати-ю ер шароитига мос тушар экан. Шуни эътироф этиш керакки, қанд лавлаги барги чорвачилик учун тўйимли озуқа ҳисобланади. Қолаверса, хомашёни қайта ишлаш жараёнида ҳосил бўлган чиқиндидан тиббиёт ва озиқ-овқат саноати учун зарур этил спирти ва оқсил олинади.

Ўзбекистонда қанд-шакар саноатининг Хазорасп туманида барпо этилаётган мазкур гиганти хоразмлик ва қорақалпоғистонлик лавлагикорлардан шу йилнинг ўзида 375 минг тонна хомашё қабул қилиб олиши режалаштирилган.

А. СОБИРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЁШ ФИДОЙИЛАР КЛУБИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши Академияси қошида "Ёш фидойилар клуби" ташкил этилди. Унга пойтахтдаги етакчи олий ўқув юртларининг талабалари аъзо бўлди. Клубнинг таъсис мажлисида унинг Низоми тасдиқланди. Раҳбар органлари сайланди, дастури белгиланди.

— "Ёш фидойилар клуби"нинг вазифаси йигит-қизларнинг конституциявий ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш ва бу борада давлат идоралари ва бошқа ташкилотлар билан ҳамкорликда ишлаш, мамлакатимизнинг иқтисодий, сиёсий ва маънавий жиҳатдан кучли давлат сифатида шаклланишига муносиб ҳисса қўшишдан иборат, — дейди Давлат ва жамият қурилиши академияси проректори Нажмиддин Комилов. — Мустақиллигимизга етти йил тўляпти. Янги тафаккурда фикрлайдиган авлод етишиб чиқмоқда. Шу авлоднинг ҳаётда фаол иштирокини таъминлаш, уларнинг хоҳиш-иродаси, қизиқишлари, фикр-туйғуларини тўғри йўлга йўналтириш, миллий мустақиллик мафкурасини шакллантириш, кучайтириш, унга қувват бериш мақсадида фидойи ёшларимиз клубини ташкил этиш фикри туғилди.

Бу янгилик бутун мамлакатимизда қўллаб-қувватланишига шубҳа йўқ. Келгусида клубнинг газетаси ҳам чиқарилади. Унинг қошида ижодкорлар гуруҳи ташкил этилади. Мақсадимиз клуб фаолиятини кенгайтириб, уни республика миқёсига олиб чиқишдан иборат. Бу ҳам Президентимизнинг мамлакатимиз ёшларига билдираётган катта ишончидан далолатдир.

(ЎзА)

Тошкент шаҳридаги «Махсус созлаш» очиқ турдаги ҳиссадорлик жамияти акциядорлари диққатига!

1998 йил 8 июнь душанба куни соат 15.00 да жамият биносида 1997 йил якунлари бўйича акциядорларнинг умумий йиғилиши бўлиб ўтади. Акционерларни рўйхатга олиш 14.00 дан бошланади.

Акционерлар ўзлари билан паспорт ва сертификат олиб келишлари шарт.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Нукус кўчаси 73а.

Телефонлар: 55-04-57, 55-53-53.

630

Ўзбек-Хитой "ЗАФАР" қўшма корхонаси

"ЗАФАР"русумли, оқ-қора тасвирдаги телевизорларини сотади. Диагонал бўйича ўлчами 35 см. Тўловлар пул ўтказиш йўли билан ёки нақд пул билан амалга оширилади.

Мурожаат учун телефонлар: 21-07-21, 21-10-54.

635

Тошкент Давлат аграр университети 1998-99 ўқув йилида

Ўзбекистон Республикасининг барча Олий ўқув юртларига тест синовлари асосида киришга тайёрлаш учун 1998 йил 1 июндан бошлаб 2 ойлик (июнь,июль) ва 1 июлдан бошлаб 1 ойлик (июль) кундузги пуллик тайёрлов курсига тингловчиларни қабул қилади.

Аграр университетнинг пуллик тайёрлов курси Ўзбекистон Республикасининг барча Олий ўқув юртларига кириш учун қуйидаги фанлар: математика, физика, кимё, биология, ўзбек тили ва адабиёти, чет тили бўйича тест синовлари асосида имтиҳон топширишга тайёрлайди.

Тингловчилар ётоқхона билан таъминланади. Университетда овқатланиш, дам олиш, даволаниш, ўқиш ва яшаш учун ҳамма шароитлар мавжуд.

Ҳужжатларни икки ойлик тайёрлов курси учун 1998 йилнинг 31 майигача, бир ойлик курс учун 30 июнгача қабул қилинади.

Тайёрлов курсига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари шарт:

1. Ректор номига ариза.
2. Ўрта мактабни тугатганлиги ҳақидаги гувоҳноманинг асл нусхаси.
3. 3 х 4 ўлчамли 4 дона фотосурат.
4. 086 - У шаклидаги тиббий маълумотнома.

Тайёрлов курсида ўқитиш университет илмий кенгашида тасдиқланган Низом асосида амалга оширилиб, машғулотлар университетнинг малакали профессор ва ўқитувчилари томонидан олиб борилади. Ҳужжатларни қабул қилиш давом этмоқда.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: Тошкент - 700140, ТОШДАУ (19, 83, 96, 115, 124, 495, 491 - автобуслар ва 15, 29, 49, 53 маршрут таксининг "Тошкент Давлат аграр университети" бекати).

Маълумот учун телефон: 63 - 75 - 07.

614

Тошкент Давлат Иқтисодиёт университети ректорати ва касаба уюшма қўмитаси «Саноатда бухгалтерия ҳисоби» кафедрасининг профессори, Республикада хизмат кўрсатган иқтисодчи
Саидкарим ҚОДИРХОНОВнинг
бевақт вафот этганлиги туфайли марҳумнинг оиласига чуқур таъзия изҳор этади.

Абу Райҳон Беруний номидаги Тошкент Давлат Техника университетининг маъмурияти, касаба уюшма қўмитаси Иқтисод-муҳандислик факультетининг катта ўқитувчиси Мавлуда Ғойиповага қайин отаси
Шерназар ҒОЙИПОВнинг
бевақт вафот этганлиги муносабати билан унинг оила аъзоларига ва яқин қариндошларига чуқур таъзия изҳор этади.

Йўлдош Охунбобоев номидаги Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти ректорати, жамоат ташкилотлари институт фахрийси Абдулла Исаевга акалари
Восиқ ИСАЕВ ҳамда
Сайдулла ИСАЕВларнинг
вафоти муносабати билан уларнинг оиласига чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси генетика ва ўсимликлар экспериментал биологияси институти жамоаси, институтнинг етакчи илмий ходими, биология фанлари номзоди Эркин Нодирович Одилхўжаевга онаси
ХОСИЯТ АЯнинг
вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Давлат Жаҳон тиллари университети жамоаси стилистика кафедраси ўқитувчиси С. А. Глазиринага отаси
Аркадий ГЛАЗИРИНнинг
вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

Абу Райҳон Беруний номидаги Тошкент Давлат техника университети жамоаси ЭҲВЛТ кафедраси доценти Сайёра Расуловага отаси
САМАТ отанинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

«Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Сиёсий Кенгаши ва «Адолат» газетаси ижодий жамоаси газетанинг Жиззах вилояти бўйича ўз мухбири
Турдибой СОЙНАЗАРОВнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур қайғу билдириб марҳумнинг қариндош-уруғларига таъзия изҳор қилади.

ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР

ДУШАНБА, 11

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». 8.00 — 8.30 «Ҳафтанома».

* * *

8.30 «Қалб наволари». Мусиқий дастур. 8.55 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Шайҳзода». 9.15 «Жаҳон спорти». 9.25 «Алиса кўзгу орти ўлкасида». Мультфтўплам. 9.35 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув. **10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.** 10.05 Кино янгиликлари. 10.20 «Жаҳон киноси юлдузлари». 10.40 Кундузги сеанс. «Телевизорни ўчиришни унутманг». Бадиий фильм. 12.05 Болалар учун. «Санъат ғунчалари». 12.30 — 14.00 ЎзТВ хазинасидан. «Гул ва Наврўз». Муқимий номидаги Ўзбек Давлат мусиқий театрининг спектакли.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.10 Болалар учун. «Қўнғироқча». 18.30 «Ҳунарманд». Тележурнал. 18.50 «Олам ва одам». 19.10 «Тошбулоқ чироқлари». **19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 22.00 — Эълонлар.** 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.55 Биржа ва банк хабарлари. 20.10 Оқшом эртаклари. 20.30 «Ахборот». 21.00 «Диёнат». Ҳуқуқий-публицистик кўрсатув. 21.30 «Ҳамоҳанг қалблар». Мусиқий дастур. 22.05 Алишер Навоий. «Лайли ва Мажнун». Видеофильм. 6-қисм. 22.40 «Илонлар водийсининг касофати». Бадиий фильм. 00.15 «Ахборот». 00.40 — 00.45 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури. 18.05 «Даракчи» (рус тилида). 18.15 «Ёрилтош». Мультфтўплам. 18.35 «100 йиллик саргузаштлар давомида». Телесериал. 19.05 «Ойдиндаги қадамлар». **19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.** 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.55 «Туризм ҳақида». 20.15 «Мусиқий йўлка». 20.30 «Ахборот». 21.00 «Олтин мерос». 21.15 Экранда премьера. «Фаришталар ғазаби». Телесериал (АҚШ). 22.05 «Дэнс». Жаҳон рақслари. 22.15 «Даракчи» (рус тилида). 22.25 «15 дақиқа спорт ҳақида». 22.40 Оҳанглар ва эълонлар. 22.50 «Ёш Индиана Джонс хроникаси». Телесериал. 23.40 — 23.45 Тунингиз хайрли бўлсин!

III

17.15 Янгиликлар.

*

Россия жамоат телевидениеси
17.20 — 20.40

***

20.40 «Дунёқараш». Тележурнал.

*

Россия давлат телевидениеси
21.00 — 21.35

*

21.35 Эълонлар.
21.40 «Ҳарбий куч». Бадиий фильм.
23.10 — 23.30 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси

*

18.45 Кўрсатувлар тартиби. 18.50 «Мультомоша». 19.05, 22.00 — Эълонлар 19.10 «Морена Клара». Телесериал. 19.55 «Жаҳон». 20.15 «Чинор» видеоканали: «Рангинкамон» «Дидар». 20.55 «Мусиқий танаффус». 21.00 «Божхирож». 21.15 «Табиат шифохонаси». 21.25 «Ҳаёт карвони». 21.45 «Умр баҳори». 22.05 Кинематограф. 23.25 «Спорт-тайм». 00.05 — 00.15 Хайрли тун!

СЕШАНБА, 12

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». 8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи. 8.40 «Куйла, ёшлигим». Мусиқий дастур. 9.05 «Олам ва одам». 9.25 Алишер Навоий. «Лайли ва Мажнун». Видеофильм. 6-қисм. **10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар** 10.05 «Табаррук қадамжолар». 10.25 Инглиз тили. 10.55 «Ҳаёт чашмалари». Публицистик кўрсатув. 11.20 Биржа ва банк хабарлари. 11.35 Чанг тароналари. 12.05 Болалар учун. «Мактублар — кабутарлар». 12.30 Кундузги сеанс. «Келди-ю, кетди». Бадиий фильм. 14.10 — 14.30 «Жараён».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.10 Болалар учун. «Қувноқлар даврасида». 18.30 «Таянч нуқтаси». 18.50 «Ранглар жилоси». 19.05 «Ҳисобини билганлар». Публицистик кўрсатув. **19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 22.00 — Эълонлар.** 19.30 «Ахборот»(рус тилида). 19.55 «Қалқон». 20.10 Оқшом эртаклари. 20.30 «Ахборот». 21.00 «Меҳрибон отаона». Мусиқий дастур. 21.30 «Акс-садо». 22.05 Алишер Навоий. «Лайли ва Мажнун». Видеофильм. 7-қисм. 22.40 «Уйғоқ кунлар». Кинокўрсатув. 22.55 «Ўзлигинг намоён қил». Телетанлов. Экранда — Навоий вилояти. 23.40 «Ахборот». 00.05 — 00.10 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури. 18.05 «Даракчи». 18.15 «Ёрилтош». Мультфтўплам. 18.35 «Ёввойи ҳайвонот олами». 19.05 «Онагинам». **19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.** 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.55 «Очун». 20.30 «Ахборот». 21.00 Шарқ эстрадаси. 21.10 «Фаришталар ғазаби». Телесериал. 22.00 «Даракчи». 22.10 Спорт қитъаси. 22.40 «Кундалик». 22.50 Оҳанглар ва эълонлар. 23.00 Кинонигоҳ. 00.30 — 00.35 Тунингиз хайрли бўлсин!

III

17.15 Янгиликлар.

*

Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00

* * *

17.20 — 20.40

*

20.40 «Хусусийлаштириш: қадамбақадам».

*

Россия давлат телевидениеси
21.00 — 21.35

*

21.35 Эълонлар.
21.40 «Юлдузлар мангу ёнади».
22.05 «Моҳирлар моҳири...». Бадиий фильм.
23.40 «Тентек бўйлаб». Манзарали фильм.
23.55—00.15 «Ахборот (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси

*

18.45 Кўрсатувлар тартиби. 18.50 «Мульттомоша». 19.05 «Сен ҳақингда ва сен учун». 19.20 «Солиқ ҳақида сабоқлар». 19.35 «Тасвир—98». 19.55, 21.45 — Эълонлар. 20.00 «Муҳаббат тарихи». Телесериал. 20.45 Мусиқий лавҳа. 20.50 «ТВ-IV» да немис тўлқини. 21.10 Мусиқий лавҳа. 21.15 Телефакт. 21.25 Хит-коллекция. 21.50 «Қувноқ кино». 23.20 — 23.30 Хайрли тун!

ЧОРШАНБА, 13

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». 8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Ўзлигинг намоён қил». Телетанлов. Экранда — Навоий вилояти. 9.10 «Келажагимиз ворислари». 9.25 Алишер Навоий. «Лайли ва Мажнун». Видеофильм. 7-қисм. **10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.** 10.05 «Томчи». 10.20 «Муҳаббатим куйлайман». Мусиқий дастур. 10.50 «Талаб ва таклиф». 11.15 «Рақс, рақс, рақс...» 11.30 «Акс-садо». 12.05 «Осон эмас бу майдон ичра». Адабий кўрсатув. 12.30 «Чемпион билан учрашув». 12.50 Кундузги сеанс. «Лалварлик овчи». Бадиий фильм. 14.10 — 14.30 «Маърифат маскани».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.10 «Ўйин». Мультфильм. 18.20 «Ислоҳот одимлари». 18.40 «Ёшлик» студияси. «Умр йўллари». 19.05 «Озод ва обод юрт». **19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 21.50 — Эълонлар** 19.30 «Ахборот»(рус тилида). 19.55 «Таълим-тарбия миллий дастури — амалда». 20.10 Оқшом эртаклари. 20.30 «Ахборот». 21.00 «Иқтисодиёт чорраҳаларида». 21.20 Бир жуфт қўшиқ. 21.30 «Сиёсат оламида». 21.55 «Ватанни севмоқ иймондандир»... 22.20 «Отмагай тонг». Мусиқий дастур. 22.50 Алишер Навоий. «Лайли ва Мажнун». Видеофильм. 8-қисм. 23.25 «Ахборот». 23.50 **«Ёшлар» телеканали** 1. «Билим-ринг». Телебеллашув. 2. «Табассум кўчаларида». 3. «Севгим, севгилим». 01.30 — 01.35 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури. 18.05 «Даракчи»(рус тилида). 18.15 «Жаҳон халқлари эртаклари». 18.35 «XX аср жиноятлари». Телесериал. 19.05 «Дойче Велле» тақдим этади... **19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.** 19.30 «Ахборот»(рус тилида). 19.55 «Хонадон». 20.15 «Сўз хусусида сўз». 20.30 «Ахборот». 21.00 «Кулгига нима етсин». 21.20 «Фаришталар ғазаби». Телесериал. 22.10 «Даракчи»(рус тилида) 22.20 Оҳанглар ва эълонлар. 22.30 Экранда — детектив. 00.05 — 00.10 Тунингиз хайрли бўлсин!

III

16.35 Янгиликлар.
16.40 Болалар учун. «Эртакнамо чоршанба». Кинокўрсатув.

*

Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00

* * *

17.20 — 20.40

*

20.40 «Шоҳсупа сари йўл». Спорт дастури.

*

Россия давлат телевидениеси
21.00 — 21.30

*

21.30 Эълонлар.
21.35 Жесика Ленг «Мовий осмон» фильмида.
23.05 — 23:25 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси

*

18.45 Кўрсатувлар тартиби. 18.50 «Мульттомоша». 19.05, 22.40 — Эълонлар. 19.10 «Морена Клара». Телесериал. 19.55 «Мусиқий дақиқалар». 20.00 «Спорт-лотто». 20.10 «Дунё ва болалар». 20.30 «Азизим». 20.55 «Автосалтанат». 21.05 «Ҳуқуқ ва бурч». 21.20 «Дурдаршан». 21.50 «Яхши кайфият». 22.45 Кинематограф. 00.05 — 00.15 Хайрли тун!

ПАЙШАНБА, 14

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». 8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи. 8.40 Эстрада тароналари. 9.10 «Устоз». Телеочерк. 9.25 Алишер Навоий. «Лайли ва Мажнун». Видеофильм. 8-қисм. **10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар** 10.05 «Инсон ва замин». Тележурнал. 10.30 «Янги алифбони ўрганамиз». 11.00 «Мулоқот». Адабий кўрсатув. 11.20 «Спортчилар сулоласи». 11.40 «Иқтисодиёт чорраҳаларида». 12.05 «Шарқ табобати». 12.20 «Алиса кўзгу орти ўлкасида». Мультфтўплам. 12.30 «Соз сеҳри». Мусиқий дастур. 12.50 Кундузги сеанс. «Икки соҳил». Бадиий фильм. 14.10 — 14.30 «Оламни асранг».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.10 Болалар учун. «Табиат алифбоси». 18.30 «Тилга эътибор». 18.50 «Харита». Халқаро шарҳ. 19.05 «Ҳидоят сари». **19.25, 20.25, 20.55, 21.55 — Эълонлар.** 19.30 «Ахборот»(рус тилида). 19.50 «Юзма-юз». 20.10 Оқшом эртаклари. 20.30 «Ахборот». 21.00 «Тўртинчи ҳокимият». 21.25 «Дил номалари». Мусиқий дастур. 22.00 «Оила». Тележурнал. 22.30 «Битик». 22.55 «Ахборот». 23.20 «Сомон йўли». Маърифий-дунёвий кўрсатувлар мажмуаси. 00.20 — 00.25 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури. 18.05 «Даракчи». 18.15 «Жажжи даврa». Болалар учун концерт. 18.30 «2000-йилдан сўнг». Телесериал. 18.50 «Катта танаффус». Телеўйин. **19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.** 19.30 «Ахборот»(рус тилида). 19.55 Бир жуфт қўшиқ. 20.05 «Табобат оламида». 20.30 «Ахборот». 21.00 «Одобнома». 21.10 «Мусиқа теграсида». 21.30 «Даракчи». 21.40 «Олис ва яқин Ҳиндистон». 22.00 «Сир». 22.15 Оҳанглар ва эълонлар. 22.25 Оилавий экран. 23.55 — 24.00 Тунингиз хайрли бўлсин!

III

17.20 Янгиликлар.

*

Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00

* * *

17.20 — 20.40

*

20.40 «Моҳир».

*

Россия давлат телевидениеси
21.00 — 21.35

*

21.35 Эълонлар.
21.40 «Биз қандай дам оляпмиз?». Телекўрсатув.
22.00 «Тубанлик». Бадиий фильм (Хитой).
22.20 — 23.40 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси

*

18.45 Кўрсатувлар тартиби. 18.50 «Мульттомоша». 19.05 «ТВ-ташриф». 19.25 «Минг бир маслаҳат». 19.35 «02» тўлқинида. 19.50 Клип. 19.55, 21.50 — Эълонлар. 20.00 «Муҳаббат тарихи». Телесериал. 20.45 «Дўстим ҳақида». 21.00 «Ракурс». Бадиий-публицистик кўрсатув. 21.30 «Ҳаммаси мода ҳақида». 21.55 «Киносалон». 23.15 — 23.25 Хайрли тун!

ЖУМА, 15

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». 8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Янграсин, шўх яллалар». Мусиқий дастур. 8.55 «Юзма-юз». 9.15 «Соғлом авлод учун». 9.30 «Бугуннинг ўйлари». Публицистик кўрсатув. **10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.** 10.05 Немис тили. 10.35 «Меҳр макони». 10.55 «Бола дунёни тебратар». 11.15 «Харита». Халқаро шарҳ. 11.30 «Халқ ижодиёти». 11.50 «Алиса кўзгу орти ўлкасида». Мультфтўплам. 12.05 «Ўтмишдан садолар». 12.30 Кундузги сеанс. «Уйланиш». Бадиий фильм. 14.10 — 14.30 «Кетмас давлат берсин».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.10 «Қўшиғим, жон қўшиғим». 18.40 «Чорраҳа». 19.00 «Ҳайрат». Бадиий-публицистик кўрсатув. **19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 22.00 — Эълонлар.** 19.30 «Ахборот»(рус тилида). 19.55 «Омонлик тилаймиз». 20.10 Оқшом эртаклари. 20.30 «Ахборот». 21.00 «Иқтисод алифбоси». 21.30 «Дилрабо дерлар сени». Мусиқий дастур. 22.05 Буюк васият. «Жалолиддин Хоразмшоҳ» телеспектакли ҳақида. 22.40 «Туркий қавмлар». 22.55 «Ахборот». **«Мунаввар дунё» дам олиш дастури:** 23.20 «Азиз сиймолар». Раззоқ Ҳамроев. 23.40 Бадиий фильм. 01.00 — 01.05 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури. 18.05 «Даракчи». 18.15 «Бор экан-да, йўқ экан». 18.35 «XX асрнинг улуғ жумбоқлари». Телесериал. 19.05 «Хусусийлаштириш: қадамбақадам». **19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.** 19.30 «Ахборот»(рус тилида). 19.55 «Хуш келибсиз!». 20.15 «Нозик мўъжиза». 20.30 «Ахборот». 21.00 «Яхши дам олинг». 21.15 «Фаришталар ғазаби». Телесериал. 22.05 «Даракчи». 22.15 «Тун». 22.35 Оҳанглар ва эълонлар. 22.45 Саргузашт фильмлар экрани. 23.20 Бокс. Бокс. Бокс. 23.45 Чет эл эстрадаси. 23.55 — 24.00 Тунингиз хайрли бўлсин!

III

16.50 Киноафиша.
16.55 Янгиликлар.
17.00 Болалар учун. «Бинафша».

*

Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00

* * *

17.20 — 20.40

*

20.40 «Мусиқа ҳамма учун». Мусиқий кўрсатув.

*

Россия давлат телевидениеси
21.00 — 21.30

*

21.30 Эълонлар.
21.35 «Таваллуд».
21.45 Оскар совриндорлари: «Табу» (1931 й). Бадиий фильм.
23.25—23.45 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси

*

18.45 Кўрсатувлар тартиби. 18.50 «Мульттомоша». 19.05, 21.35 — Эълонлар. 19.10 «Морена Клара». Телесериал. 19.55 «Уй остонадан бошланади». 20.25 «Ўтмишсиз келажак йўқ». 20.45 «Наволарда аён этсам». 21.05 «Дурдаршан». 21.40 Кинематограф. 23.00 Араб эстрадаси. 23.30 — 23.40 «Мунаввар тонг истаб...».

ШАНБА, 16

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». 8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи. 8.40 «Мусиқа бўстони». Телеальманах. 9.00 Тўлқин. «Қайнар хумча». Й. Охунбобоев номидаги Ёш томошабинлар театрининг спектакли. 9.55 «Бизни кутар нурли манзиллар». 10.35 «Шоҳруҳ» клуби. 10.55 «Жавоҳирлар бўстони». Адабий кўрсатув. 11.25 **«Ёшлар» телеканали.** 1. «Орзулар қанотида». 2. «Ёшлик баҳори». 3. «Шу Ватанга бордир менинг керагим». 12.30 «Телеолам». 12.50 «Зиёрат». 13.00 Кундузги сеанс. «Самурайлар байроғи». Бадиий фильм. 1-серия. 14.10 «Маънавият». Публицистик кўрсатув. 14.40 — 15.25 «Ўйла. Изла. Топ». Телебеллашув.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Болалар учун. «Кўзгу». Тележурнал. 18.20 «Мувозанат». Ахборот-таҳлилий кўрсатув. 18.40 «Бахтли воқеа». **19.25, 20.25, 20.55, 22.10 — Эълонлар.** 19.30 «Ахборот»(рус тилида). 19.50 Оқшом эртаклари. 20.05 Ўзбекистон янгиликлари (инглиз тилида). 20.15 «Жаҳон спорти». 20.30 «Ахборот». 21.00 «Ўзбекистоннинг янги тарихи». 21.25 «Ҳамма кўриши шарт... эмас». Мусиқий дам олиш дастури. 22.15 «Чироғи ёниқ уй». Телетанлов. 22.45 «Ахборот». **«Тунги ёғду». Дам олиш дастури.** 23.10 «Мусиқий саёҳат». 23.30 «Имкон чўққилари». 23.40 Диққат, премьера. «Мерос». Бадиий фильм. 3-серия. 00.25 — 00.30 Ватан тимсоллари.

II

7.55 Кўрсатувлар дастури. 8.00 «У ким? Бу нима?». 8.15 Дельмар. «Ғариблар». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли. 1-қисм. Бош ролларда — Сора Эшонтўраева, Наби Раҳимов. 9.20 «Мусиқа теграсида». 9.35 «Таянч». 9.55 Спорт қитъаси. 10.25 «Фидойилар». А. Тарковский. 3-қисм. 10.55 «Лавжой». Телесериал. 11.45 «ТВ ва театр». 12.05 Болалар экрани. 13.30 «Онагинам». 13.50 «Нью-Йорк». Телесериал. 14.40 «Ғазал соғинчи». 15.00 «Сансет Бичнинг муҳаббати ва сирлари». Телесериал. 15.50 Бокс. Бокс. Бокс. 16.10 «Хонадонингизга осойишталик тилаймиз». 16.40 Бир жуфт қўшиқ. 16.55 «Санта-Барбара». Телесериал. 17.40 «Ёрилтош». Мультфтўплам.

*

18.00 Кўрсатувлар дастури. 18.05 «Даракчи». 18.15 «Боланинг тили». 18.30 Спорт қитъаси. 19.00 «Янги ой чиққан кеча». 19.15 «Қонун ҳимоясида». **19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар** 19.30 «Ахборот»(рус тилида). 19.55 «Бизнес-академия». 20.15 «Гулдаста». 20.30 «Ахборот». 21.00 «Кўнгил кўнгилга пайванд». 21.30 «Энг синчков томошабин соврини учун». Танлов якунлари. 22.10 «Даллас». Телесериал. 22.55 «Даракчи». 23.05 Оҳанглар ва эълонлар. 23.15 Кинонигоҳ. 00.50 — 00.55 Тунингиз хайрли бўлсин!

III

16.15 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
16.20 «Дашту далаларда». Публицистик кўрсатув.

*

Россия жамоат телевидениеси
16.50 — 23.40

*

23.40 Эълонлар.
23.45 — 23.55 «Тошкент — эски шаҳар». Телефильм.

IV

10.00 «Спектаклдан сўнг».
10.25 Эълонлар.
10.30 «Шанба эртаги».
11.40 — 12.10 «Кросс-Роудс» кафесига хуш келибсиз!». («Америкага бир назар» кўрсатувига илова: инглиз тили ҳамма учун).

***

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси

*

18.45 Кўрсатувлар тартиби. 18.50 «Мульттомоша». 19.05 Авторейд. 19.15 «Далил ва шарҳ». 19.30 «Рақслар қанотида». 19.55, 21.50 — Эълонлар. 20.00 «Муҳаббат тарихи». Телесериал. 20.45 «Ассалом, Франция!». 21.10 «Осиё монитори». 21.30 Хит-коллекция. 21.55 Киносалон. 23.25 Спорт-марказ. 00.05 — 00.15 Хайрли тун!

ЯКШАНБА, 17

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». 8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Камалак». Болалар учун кинодастур. 10.00 «Ёшлар» телеканали. 1. «Ватанимга хизмат қиламан». 2. «Сочининг савдоси тушди». 3. «Эстрада ва ёшлар». 4. «Муҳаббат дарси». 12.30 «Маҳалламиз болалари». Телемусобақа. 13.15 «Санъат олами». 13.35 «Ҳамма кўриши шарт... эмас». Мусиқий дам олиш дастури. 14.20 — 15.30 «Самурайлар байроғи». Бадиий фильм. 2-серия.

* * *

16.55 Кўрсатувлар тартиби. 17.00 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Пахтакор» (Тошкент) — «Дўстлик» (Тошкент вилояти). Танаффус пайтида «Мультолам». 18.50 «Омад юлдузи». Телевизион ўйин. **19.25, 19.55, 20.25, 21.00 — Эълонлар.** 19.30 «Панорама»(рус тилида). 20.00 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув. 20.30 «Ҳафтанома». 21.05 «Якшанба оқшомида». Дам олиш дастури. 21.45 Телевизион миниатюралар театри. 22.25 **Спорт дастури:** 1. Спорт, спорт, спорт. 2. Футбол тарихи. 3. Футбол майдонларида. **«Аср мўъжизаси» кинодастури:** 23.25 Кино янгиликлари. 23.40 Ўзбек киноси ижодкорлари. 24.00 «Маҳфий дипломатия». Бадиий фильм. 7-серия. 01.00 — 01.05 Ватан тимсоллари.

II

7.55 Кўрсатувлар дастури. 8.00 «Бугуннинг боласи». 8.20 Дельмар. «Ғариблар». Спектакль. 2-қисм. 9.20 «Гулдаста». Мусиқий дастур. 9.35 Саргузашт фильмлар экрани. 10.15 «Дойче Велле» тақдим этади. 10.35 «Лавжой». Телесериал. 11.25 «Энг синчков томошабин соврини учун». Танлов якунлари. 12.05 Мультфильм. 12.15 «Кулгига нима етсин». 12.35 «Нозик мўъжиза». 12.45 Болалар экрани. **«ЯКШАНБАДА ЯХШИ ДАМ» ДАСТУРИ.** 14.10 Кўрсатувлар дастури. 14.15 «Нью-Йорк». Телесериал. 15.05 Жаҳон халқлари эстрадаси. 15.25 «Сансет Бичнинг муҳаббати ва сирлари». Телесериал. 16.05 «Ванесса Мэй мўъжизаси». 16.30 Экранда — премьера. «Жосуслар». Ҳужжатли сериал. 16.55 «Ёрилтош». Мультфтўплам. 17.15 «Санта-Барбара». Телесериал.

*

18.00 Кўрсатувлар дастури. 18.05 «Даракчи». 18.15 «Сувости дунёсига саёҳат». 18.40 «Бўш ўтирма». 19.00 «Нафосат». 19.10 Келгуси ҳафтада. **19.55, 21.00 — Эълонлар** 19.30 «Панорама»(рус тилида). 20.00 «Жараён». 20.15 Оҳанглар ва эълонлар. 20.30 «Ҳафтанома». 21.05 «Даллас». Телесериал. 21.55 «Даракчи». 22.05 Миллионлар ўйини. 22.25 «Изҳор». 22.45 Якшанба кинозали. 00.25 — 00.30 Тунингиз хайрли бўлсин!

III

16.10 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
16.15 «Цирк, цирк, цирк».

*

Россия жамоат телевидениеси
16.45 — 23.50

*

23.50 Эълонлар.
23.55 — 00.20 «Панорама» (рус тилида).

IV

9.00 «Хайрли тонг!». 9.30 «Парле ву франсэ?». 9.55 «Эртакларнинг сеҳрли олами». 11.35 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида). 11.45 Клип. 11.55 Эълонлар. 12.00 Киносалон. 14.00 «Ракурс». Бадиий-публицистик кўрсатув. 14.30 «Жонли сайёра». 14.50 Клип. 15.00 Кундузги сеанс. 16.40 Клип. 16.50 — 17.10 «Сенинг вақтинг».

*

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси

*

18.45 «Мульттомоша». 19.00, 21.50 — Эълонлар. 19.05 «Кобра». Телесериал. 19.45 «Бугунги кун мавзуси». 20.00 Клип. 20.10 «Хайрли оқшом!». 20.40 «Мусиқий Олимп». 21.00 Иштирок этувчилар. 21.20 Жаҳон киноси янгиликлари. 21.55 Киносалон. 23.55 «Буржлар башорати». 01.00 — 01.10 Хайрли тун!

9 МАЙ — ҒАЛАБА КУНИ

ФАХРЛАНСАК АРЗИЙДИ

Иккинчи жаҳон уруши қатнашчилари ҳар қанча эъзоз ва ҳурматта лойиқдир. Мамлакатимизда улар тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилинмоқда. Байрам арафасида Ўзбекистон фахрийларини ижтимоий қўллаб-қувватлаш "Нуроний" жамғармаси бошқарув кенгаши раиси Б.Раҳимов ЎзА мухбирига қуйидагиларни сўзлаб берди.

— Асримиз вабоси — фашизм устидан қозонилган Ғалабага ўзбек халқининг ҳам муносиб ҳисса қўшгани билан ҳар қанча фахрлансак арзийди,- деди Бектош Раҳимов. - Бу урушда юртимиздан қарийб 1,5 миллион киши қатнашди.

Ўша мудҳиш йилларда халқимиз ғалабани яқинлаштириш учун фронт ортида ҳам мардонавор меҳнат қилди. Республика корхоналари фронтга самолётлар, авиабомбалар, гранаталар, бошқа кўплаб ҳарбий анжомлар етказиб берди. Фронтга жўнатилган қурол-яроғнинг умумий ҳажми 218 минг тоннани ташкил этди. Шуларнинг барчасини уруш кетаётган жойларга етказиб бериш учун 12 мингта темир йўл вагони керак бўлди.

Фронтга озиқ-овқат, кийим-кечак ортилган ўнлаб темир йўл вагонлари жўнатилди. Заҳматкаш халқимиз ўша йилларда душман босиб олган ерлардан кўчириб келтирилган минглаб етим-есирларни ўз бағрига олди, бошпана берди. Ғалаба осонликча қўлга киритилмади. Унга миллионлаб қурбонлар эвазига эришилди. Машъум уруш туфайли биргина Ўзбекистонда камида тўрт юз минг оила бевосита айрилиқ азобига дучор бўлди.

Президентимиз Ислом Каримов таъкидлаганидек, жанг майдонларида ҳалок бўлган қаҳрамонларнинг руҳи-покларини доимо хотирамизда сақлаб, сафимизда ҳаёт юрган мўътабар фахрийларимизни ҳар томонлама эъзозлаш барчамизнинг инсоний бурчимиздир.

Давлатимиз раҳбари уруш қатнашчилари ва ногиронлари, фронт орти фидойилари тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилмоқда. Йўлбошчимизнинг куни-кеча матбуотда эълон қилинган "Иккинчи жаҳон уруши иштирокчиларини рағбатлантириш тўғрисида"ги Фармони фикримизнинг яна бир ёрқин далилидир. Ушбу Фармонга асосан 1941-1945 йиллардаги иккинчи жаҳон урушида фашизм устидан қозонилган Ғалаба кунининг байрам қилиниши муносабати билан уруш иштирокчилари моддий рағбатлантирилди.

Бугунги кунда уруш қатнашчилари ва фахрийларимиз Ватанимиз мустақиллигини янада мустаҳкамлаш, ёш авлодни миллий ифтихор, ота-боболаримизнинг шонли жанговарлик анъаналарига садоқат руҳида тарбиялаш ишига муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Ўз навбатида, жамғармамиз, унинг Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар бўлимлари уруш қатнашчилари, ногиронларини ижтимоий ҳимоялашни кучайтиришга алоҳида аҳамият бермоқда. Урушда ҳалок бўлган юртдошларимизнинг хотирасини абадийлаштириш мақсадида талай ишлар қилинди. Хусусан, 33 жилдлик Хотира китобининг нашр этилиши мамлакатимиз ҳаётида катта воқеа бўлди. Урушдан қайтмаган тўрт юз эллик минг ҳамюртимиз ҳақидаги бу Хотира китоблари фақатгина бизнинг Ўзбекистонимизда чиқарилди.

Байрам арафасида яна бир хайрли ишга қўл урилди. Урушда асирга тушиб қолган ва ҳамон "асирга тушган" тамғаси сақланиб қолган кишиларнинг тақдирини ўрганиш ишлари бошлаб юборилди. Ҳозиргача 3 минг кишидан бу тамға олиб ташланиб, уруш қатнашчиси гувоҳномаси берилди. Бу ҳам уруш қатнашчиларига бўлган ҳурмат-эҳтиромимиздан далолатдир.

Т.БОТИРБЕҚОВ,
ЎзА мухбири.

ИККИ АВЛОД УЧРАШУВИ

Ниҳоясига етаётган ХХ аср фан-техника, тараққиёт асри бўлиши билан бирга иккита жаҳон урушини бошидан кечирган юз йиллик сифатида ҳам тарих саҳифаларига киради. Айниқса, миллион-миллион кишилар ёстиғини қуритган 1941-1945 йиллардаги уруш отасиз қолган гўдаклар ноласида, бутун инсоният қалбида ўчмас доғ бўлиб қолди.

Бугунги тинч, осойишта кунларга етишишимизда ўша суронли йилларда оталаримиз, акаларимиз кўрсатган қаҳрамонликлардан фахрланишга тўла ҳақлимиз.

Ғалаба куни муносабати билан «Н» ҳарбий қисмимизда Миробод туман ҳокимлиги билан ҳамкорликда ташкил этилган тантанали йиғилиш ва байрам шодиёналари бўлиб ўтди. Унда уруш ва меҳнат фахрийлари, жамоат ташкилотлари, маҳалла қўмиталари, ёшларнинг «Камолот» жамғармаси туман бўлими вакиллари иштирок этишди. Тантаналар икки авлод — ҳарбий фахрийлар ва ҳозирда хизматни ўтаётган аскарлар ўртасидаги самимий суҳбатдан бошланди. Аскарларимиз фахрийларнинг суронли йиллар ҳақидаги жанговар ҳикояларини мароқ билан тингладилар.

«Камолот» жамғармаси Миробод туман бўлими томонидан уюштирилган театрлаштирилган томошалар ва концерт дастурлари йиғилганларда катта таассурот қолдирди.

Мурод ҲАКИМОВ,
прапоршик.

Атоқли адабиётшунос олим Матёқуб Қўшжоновнинг улкан илмий ижодий фаолияти ҳозирги адабиётимизнинг ўзига хос саҳифаларини ташкил этади. У адабий тадқиқотчилигимизда ҳамон ўз қадр-қимматини тўла-тўкис сақлаб келаётган юксак мезонларни олиб кирди: бадиий ижоднинг ҳал қилувчи омили бўлган ёзувчининг истеъдодига, бадиий маҳорат муаммоларига асосий диққат-эътиборини қаратди ва адабиёт майдонида ўз касбини заргарлик билан эгаллаган маҳоратшунос олим сифатида довруқ қозонди.

Унинг адабиёт тўғрисидаги сўзида ажойиб бир фазилат бор. М. Қўшжонов мақолалари ва китобларининг тили — тайёр ва чигал илмий-назарий қоидалар тили эмас, балки истеъдодни англаш, бадиий маҳорат сирларини илғаш, образли тафаккурнинг жозибасини таҳлил этиш, изланиш ва кашфиётлар тилидир. ХХ аср ўзбек адабиёти намояндалари тўғрисида тадқиқотлар кўп. Уларнинг аксарияти бугун эскириб, осори-атиқага айланиб қолди. Лекин М. Қўшжоновнинг Абдулла Қодирий ва Садриддин Айний, Ойбек ва Абдулла Қаҳҳор, Шуҳрат ва Одил Ёқубов, Пиримқул Қодиров ва Абдулла Орипов, Шукур Холмирзаев ва Ўткир Ҳошимов каби нурли истеъдод соҳиблари ижодини чуқур адабий эстетик таҳлилдан ўтказган китоблари ҳамон ўз қимматини ва оҳорини кечагидай сақлаб турибди. Ўз вақтида Ойбек, Абдулла Қаҳҳордай улуғ адибларимиз бу олимнинг мустақил, ҳалол адабий-танқидий қарашлари ва фикр-мушоҳадаларига юксак эҳтиром билан муносабатда бўлган эдилар.

Дадил айтиш мумкинки, адабиётшунослик ва адабий танқидда М. Қўшжонов ўзига хос йўналиш, мактаб вужудга келтирди. 60-йилларда ва ундан кейин адабий-илмий тафаккур майдонига кирган кўпгина ёшлар айнан шу йирик олимнинг йўлидан бориб, М. Қўшжонов кашф этган бадиий-эстетик таҳлил йўналишида янги имкониятларни очдилар.

Муҳтарам олим катта ҳаётий йўлни босиб ўтди. Уруш, очарчилик, собиқ тузумда халқимизнинг тарихий ва миллий қадриятлари бадном этилганликларини ўз кўзи билан кўрди. Ниҳоят мустақиллик замонида яшаш бахтига муяссар бўлди. Мана шу улкан ҳаётий тажриба катта олимимизни бошқа адабий жанрларда ҳам қалам тебратишига олиб келди. Унинг кейинги йилларда ўқувчиларга тақдим этилган «Алам», «Дагиш», «Дийдорнома» деб аталувчи уч китобдан иборат тарихий-биографик бадиалари салмоқли мазмуни, теран маънавий ва маърифий аҳамияти билан диққатни ўзига тортади.

Бугун 80 ёш довонига кўтарилган собиқ жангчи, улкан олим, адиб ва публицист М. Қўшжонов айни кунларда ҳам ҳавас қиларли бир ижодий куч-қувват кўрсатиб меҳнат қилмоқда.

«Халқ сўзи» газетаси саҳифаларида М. Қўшжоновнинг мамлакатимиз мустақиллигидан илҳомланиб яратилган бир неча долзарб тафаккурли публицистик мақолалари эълон қилинди. Яқинда у таҳририятимизга ўзининг яна бир кичик ҳажмли, аммо теран ўйлар билан суғорилган публицистик мақоласини олиб келдики, биз уни газетхонларимизга мамнуният билан тақдим этамиз.

ТИНЧЛИК, ОСОЙИШТАЛИК — КАТТА ДАВЛАТ

Иккинчи жаҳон уруши... Кишилик жамияти пайдо бўлибдики, унинг бошига сонсиз-саноқсиз оғир кулфатлар тушган. Бироқ, 1941-1945 йилларда рўй берган иккинчи жаҳон уруши сингари оғир йўқотиш ва емирилишлар тарихда кўрилмаган. Дунё миқёсида бу уруш оқибатида юз берган қурбонлар ҳақида ҳар хил рақамларни айтишади. Менинг тасаввуримда, бу рақамлар 100 миллиондан кам эмас. Чунки бу қирғин дунёнинг қарийб ҳамма бурчагида — Ғарбу Шарқда, Шимолу Жанубда барча мамлакатларни ўз қаърига тортган. Гап фақат тирик йўқотишларда эмас. Ўн минглаб қишлоқлар, минглаб шаҳарлар ер билан яксон қилинди. Инсоният ақл бовар қилмайдиган кўргиликларни бошдан кечирди, мудҳиш жиноятларга дуч келди, ашаддий ёвузликларга юзма-юз турди... Шу оғир жангларнинг иштирокчиси сифатида хаёлимда муҳрланиб қолган ўша қора кунларнинг аянчли манзараларини унутолмайман.

Баъзи маълумотларга қараганда, бизнинг Ўзбекистондан қарийб 2 миллион сара йигитларимиз урушга сафарбар қилинган. Улардан 1 миллионга яқини туғилиб ўсган ўз қадрдон даргоҳини қайта кўролмадилар. Чет мамлакатларнинг бегона тупроқлари оғушида қолиб кетди улар. Ўзбекистоннинг 1945 йил 9 май кунидаги ғалабага қўшган ҳиссаси фақат шу билан ўлчанмайди. Урушнинг узоқ орқаси сифатида республикамиз ва ўзбек халқи бу ғалабага мисли кўрилмаган улушини қўшди. Жимитдай ўқ-дорилардан баҳайбат тўпу самолётгача фронтга ўзбек номидан борди. Бундан ташқари, вагон-вагон мева-чева, озиқ-овқат, кийим-кечак, дори-дармонлар ҳам етказиб берилди. У вақтларда ўзбек пахтаси ва ипаги эса ҳаёт учун ҳам, фронт учун ҳам хомашёнинг энг зарурларидан зарури эди. Бунинг устига, собиқ СССРнинг марказий шаҳарларидан кўчирилган зиёлилар — олиму ёзувчи ва санъаткорларнинг истиқомати ва таъминоти Ўзбекистон зиммасига тушди. Шунингдек, беадад сонли етим-есирлар, қариялар бу заминдан ўзларига бошпана топдилар. Булар ҳақида қанчадан-қанча тадқиқот ишлари, бадиий асарлар яратилганлигини ҳам эслаб ўтиш жоиздир.

Иккинчи жаҳон уруши деб аталмиш бу жангу жадалда тез-тез айтилиб туриладиган бир ашула бор эди: «Кенг ва бепоёндир менинг Ватаним». Бизнинг қалбимиздаги Ватан тушунчаси эса узоқ-узоқларда қолиб кетган, номигагина мустақил республика деб аталган Ўзбекистон билан пайваста эди. Унинг тинчлиги, дахлсизлиги биз учун ҳамма нарсадан азиз эди. Биз сарҳадлар ошиб, уруш олови ўша она заминга сапчимаслиги учун бор қатъиятимизни ишга солиб курашганмиз. Мен олис ва қонли жанг марраларида юрган ҳамда ана шундай ўйлар ва туйғулар билан яшаган минглаб, миллионлаб ўзбекларнинг бири эдим. Ҳар лаҳза ва ҳар дақиқа туғилиб ўсган жойимнинг табиати — неъматларига шарбат бағишлайдиган қуёши, жазирама иссиқларда танга роҳат бағишлайдиган сувлари, ҳар қаричида бир авлиё ётган муқаддас тупроқлари доим хаёлимда турарди.

Энди Ўзбекистон деб аталган Ватанимизнинг бугунги манзарасига назар ташлайман. Мана, еттинчи йилдирки; республикамиз Истиқлолга эришиб, мустақил равишда қадам ташлаяпти. Юзлаб мамлакатлар билан бевосита алоқа боғланди. Дунё миқёсида республикамизнинг ўзига хос фахрли ўрни бор эканлигини бугун ҳеч ким инкор қила олмайди— дўст ҳам, душман ҳам. Халқимиз келажакда, юқори даражада тараққий этган қудратли мамлакатни барпо этиш йўлида шаҳдам қадамлар ташлаяпти. Бугун баъзи бир иқтисодий қийинчиликлар ҳам, ҳаётни қайта қуриш мушкулликларидан ҳам собитқадам халқимиз матонат билан чиқади. Тўғри, республикамизнинг бугунги куни осонлик билан қўлга киритилган эмас. Ҳаётимизнинг тинч-тотувлиги қил устида турган пайтлар бўлди. Бунинг учун Фарғона, Паркент, Ўш воқеаларини эслашнинг ўзи кифоя. Халқимизнинг бирдамлиги ва республика раҳбариятининг донолиги билан бу қалтис пайтларни орқада қолдирдик. Ҳа, бугун ҳам ҳамма ишлар хамирдан қил суғургандек силлиқ битаётгани йўқ. Чунки атрофимизда, ҳусусан ён қўшнимиз Афғонистон, Тожикистонда ҳамон хунрезликлар давом этяпти. Нотинчлик кўп йиллардан бери Қофқоз ҳудудида ҳам босилмаяпти. Шундай бир пайтда оғир уруш майдонларида жон олиб жон берган кунларим эсимга тушади.

Мен тангрига чексиз шукурлар айтаманки, республикамиз ниҳоятда оғир кунлардан омон-эсон ўтди. Бу ишларда тинч-тотув яшашга ва яратувчи меҳнат билан шуғулланишга жазм қилган халқимиз ҳамда уни одилона бошқараётган Президентимизнинг роли беҳад каттадир.

Тинчлик, осойишталик — катта давлат. Унинг қадрига етайлик.

Матёқуб ҚЎШЖОНОВ,
Ўзбекистон Фанлар академияси мухбир-аъзоси.

СПОРТ SPORT

«ҲАВАС-98»

БИЗНИ МАФТУН ЭТАСАН ТЕННИС...

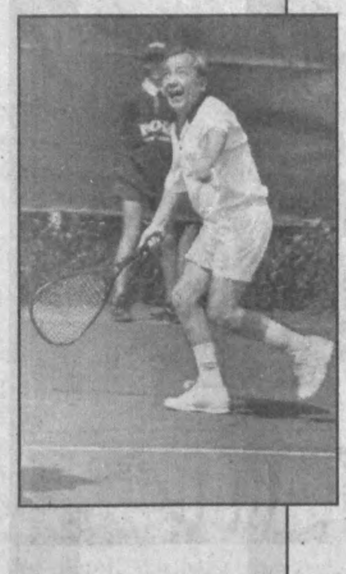

Мана, пойтахтимиздаги «Динамо» теннис кортларида икки кун давом этган «Ҳавас-98» мусобақаси ҳам ортда қолди. Қизғин баҳслар унинг қатнашчилари маҳорати анча ошганлигини кўрсатди. Келишиб олинганидек, учрашувлар уч босқичда ўтказилди. Биринчи босқичдан муваффақиятли ўтганлар иккинчи, иккинчисидан ўтганлар эса учинчи босқичда иштирок этдилар.

Кортга йиғилган ишқибозларда мусобақанинг финал қисми катта таассурот қолдирди, десак хато қилмаган бўламиз. Сабаби, унда энг кучли рақиблар майдонга чиқдилар. Самарқанд шаҳри ҳокими А. Носиров ҳамда унинг мураббийси Т. Сагитовлар жуфтлиги билан В. Отаев ҳамда Х. Икромовлар учрашуви ҳаммани мамнун этди. Бунда А. Носиров командаси чиройли ўйин кўрсатган бўлсада, умумий натижаларга кўра мағлуб бўлди. Ушбу учрашув тугагач, Самарқанд шаҳар ҳокими А. Носировга бир неча саволлар билан мурожаат этдик.

— Азиз ака, бугунги ўйинларингиз жудаям чиройли бўлганлигидан қатъий назар, сизларга мусобақанинг финал босқичига чиқиш насиб этмади.

— Буни спорт дейдилар. Кимдир ютади, кимдир ютилади. Енгилишимизнинг сабаби шуки, биз рақибларимизнинг имкониятини аниқ ҳисобга ола билмадик. Теннис шунақа ўйин — рақибингга нисбатан салгина беларво муносабатда бўлдингми, сўзсиз мағлубиятга учрайсан.

—Энди ўзингиз раҳбарлик қилаётган Самарқанд шаҳрида теннисга бўлган муносабат хусусида ҳам бироз сўзлаб берсангиз?

— Теннис бугун бизни бутунлай мафтун этмоқда. Ҳозир Самарқандда ҳам ёшлар ўртасида спортнинг ушбу турига бўлган муносабат жудаям кучли. Шу кеча-кундузда вилоятимиз бўйича 5 мингдан зиёд йигит ва қиз жиддий шуғулланишмоқда. Янги-янги кортлар қурилиб, ишга туширилмоқда. 1997 йил республика ёшлар спартакиадасида вилоятимиз теннисчилари фахрли иккинчи ўринни олдилар. Ишончим комилки, орадан икки-уч йил ўтиб, самарқандлик ёшлар халқаро мусобақаларда бемалол катта маҳорат билан қатнаша оладилар.

«Ҳавас-98» мусобақасининг иккинчи ярим финал баҳсида Наманган вилояти ҳокими Т. Жабборов ва унинг мураббийси Д. Дербенов жуфтлиги билан мамлакат Бош вазири ўринбосари М. Усмонов + Ф. Ғуломов жуфтлиги куч синашди. Унда Жабборов + Дербенов жуфтлиги 6/2 ҳисобида мағлубиятга учради.

Марказий кортда Усмонов + Ғуломов — Отаев + Икромов жуфтликлари. Ушбу учрашув бошидан то охирига қадар М. Усмонов билан Ф. Ғуломовларнинг маҳорати анча юқори эканлиги тўла сезилиб турди. Улар рақибларини асосан теннис коптокларини зарб билан йўналтириш борасида лол қилиб қўйдилар. Учрашув бир сетда ўтганлигидан қатъий назар, салкам ярим соат давом этди. Хуллас, теннис ихлосмандларини ҳаддан ташқари ҳаяжонлантирган ушбу баҳсда Усмонов + Ғуломов жуфтлиги 6/2 ҳисобида ғалаба қозонди ва «Ҳавас-98» республика мусобақасининг бош совринини қўлга киритдилар. Фурсатдан фойдаланиб, Мираброр Усмоновдан қуйидаги интервьюни олдик:

— Мираброр ака, аввало, ғалабангиз билан табриклаймиз. Мана, мусобақа ҳам ниҳоясига етди. Шахсан Сиз «Ҳавас-98» республика теннис баҳслари хусусида нималар дея оласиз?

— Бугун биргина менинг жуфтлигим эмас, балки барча қатнашчилар ғолиб бўлдилар. Чунки бундай катта ва қизиқарли мусобақада қатнашишнинг ўзи улкан ютуқдир. Бундан беш-олти йил илгари Ўзбекистонда теннис ҳозиргидек ривожланмаган эди. Юртбошимиз ташаббуси билан эндиликда у кун сайин кенг омма орасига тобора кириб бормоқда. Кўриб турганингиздек, профессионал теннисчиларимиз турли халқаро мусобақаларда муваффақият билан иштирок этишмоқда. Улар Девис кубоги учун бўлган баҳсларда Жанубий Корея ҳамда Хитой терма командаларини мағлуб этишди. Келажакда эса австралияликлар билан учрашади.

Қисқаси, ўз келажагини ўйлайдиган одам нафақат теннис билан, балки спортнинг бошқа турлари билан ҳам жиддий шуғулланиши керак. Чунки спорт саломатликни мустаҳкамлайди. Соғлом авлод эса мамлакатимизнинг қудратини оширади.

— «Ҳавас» мусобақаларини келажакда вилоятларда ҳам ташкил этса яхши бўлар эди?..

— Аслида, бизнинг ниятимиз ҳам шу. Мен мамлакат теннис федерацияси президентининг муовини сифатида ушбу масалани албатта мутахассисларимиз олдига қўяман.

Юқорида таъкидлаганимиздек, «Ҳавас-98» республика мусобақаси жудаям мафтункор, қизиқарли ўтди. Энг муҳими, теннис мамлакатимиз узра кенг қулоч ёймоқда. «Сателлит», «Челленжер», «Буюк Ипак йўли», «Президент кубоги» профессионал мусобақалари фикримизнинг яққол исботидир.

Мусобақанинг ёпилишига бағишланган тантанали маросимда республика Теннис федерациясининг раиси Рустам Иноятов барча иштирокчиларга муросасизлик билан, ҳалол ўйин учун, ғалабага бўлган ирода ва учрашувда кўрсатган мардлик учун миннатдорчилик билдирди.

Маросимда Бош вазир ўринбосари Алишер Азизхўжаев иштирок этди.

Нормурод МУСОМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.
Муҳаммад АМИН (ЎзА) олган суратлар.

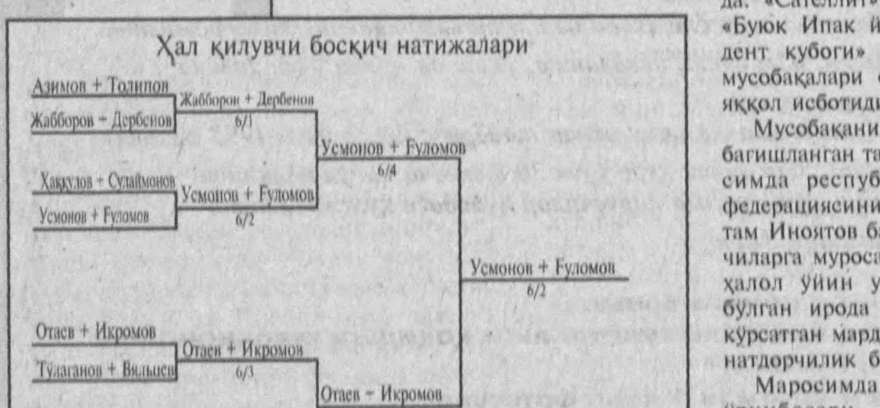

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

Бош муҳаррир
Аббосхон УСМОНОВ

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

БЎЛИМЛАР:
Парламент 133-57-34;
Ҳуқуқ ва қонунчилик 136-07-94;
Иқтисодиёт 136-36-65;
Қишлоқ хўжалиги 136-37-85
Маънавият 136-35-60, 132-10-65;
Хатлар 136-29-89, 133-07-48;
Фан, туризм, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик 132-12-08;
Халқаро ҳаёт 132-11-15;
Котибият 133-10-28;
Эълонлар 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001
Буюртма Г — 019, 35059 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2
Газета IBM компьютерида терилди ва оператор Сергей ЛУКИН томонидан саҳифаланди.
Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи муҳаррир — Қ. Эшматов.
Навбатчи — Ғ. Шермуҳаммад.
Мусаҳҳиҳ — Ф. Усмонов.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.
Босишга топшириш вақти—21.00 Босишга топширилди: 00.10 1 2 3 4 5 6